

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय
संहिता, पद, जटा, घन पाठः

5.7 पञ्चमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः-उपानुवाक्या

Contents

TS 5.7.1.1	6
TS 5.7.1.2	6
TS 5.7.1.3	7
TS 5.7.2.1	8
TS 5.7.2.2	9
TS 5.7.2.3	10
TS 5.7.2.4	11
TS 5.7.2.5	12
TS 5.7.3.1	13
TS 5.7.3.2	14
TS 5.7.3.3	15
TS 5.7.3.4	15
TS 5.7.4.1	16

	2
TS 5.7.4.2	17
TS 5.7.4.3	18
TS 5.7.4.4	19
TS 5.7.5.1	20
TS 5.7.5.2	21
TS 5.7.5.3	21
TS 5.7.5.4	22
TS 5.7.5.5	23
TS 5.7.5.6	24
TS 5.7.5.7	25
TS 5.7.6.1	25
TS 5.7.6.2	26
TS 5.7.6.3	27
TS 5.7.6.4	28

	3
TS 5.7.6.5	29
TS 5.7.6.6	30
TS 5.7.7.1	31
TS 5.7.7.2	32
TS 5.7.7.3	33
TS 5.7.8.1	33
TS 5.7.8.2	34
TS 5.7.8.3	35
TS 5.7.9.1	36
TS 5.7.9.2	37
TS 5.7.9.3	38
TS 5.7.9.4	39
TS 5.7.10.1	40
TS 5.7.10.2	41

	4
TS 5.7.10.3	41
TS 5.7.11.1	42
TS 5.7.12.1	43
TS 5.7.13.1	44
TS 5.7.14.1	44
TS 5.7.15.1	45
TS 5.7.16.1	46
TS 5.7.17.1	47
TS 5.7.18.1	47
TS 5.7.19.1	48
TS 5.7.20.1	49
TS 5.7.21.1	50
TS 5.7.22.1	50
TS 5.7.23.1	51

TS 5.7.24.1**52****TS 5.7.25.1****53****TS 5.7.26.1****53**

TS 5.7.1.1**TS 5.7.1.1****Samhita Paata**

यो वा अय॑थादेव॒तम॑ग्निं चि॑नु॒त आ दे॒वता॑भ्यो वृ॒श्च्य॑ते पापी॑यान् भव॒ति यो य॑थादे॒वतं॑ न दे॒वता॑भ्य
 आ वृ॒श्च्य॑ते वसी॑यान् भव॒त्याग्ने॑य्या गा॒यत्रि॑या प्र॒थमां॑ चि॒तिम्भि॑ मृ॒शेत् त्रि॑ष्टुभा॑ द्वि॒तीयां॑ जग॑त्या
 तृती॑यांमनुष्टुभां चतु॑र्थां प॒ङ्क्त्या प॑ञ्चमीं य॑थादे॒वतमे॒वाग्निं॑ चि॑नु॒ते न दे॒वता॑भ्य आ वृ॒श्च्य॑ते वसी॑यान्
 भव॒तीडा॑यै वा ए॒षा विभ॑क्तिः प॒शव॑ इडा॑ प॒शुभिरे॑न - []

Pada Paata

यः । वै । अय॑थादे॒वत॑मित्यय॑था-दे॒वत॑म् । अ॒ग्निम् । चि॑नु॒ते । ए॒ति । दे॒वता॑भ्यः । वृ॒श्च्य॑ते ।
 पापी॑यान् । भ॒वति॑ । यः । य॑थादे॒वत॑मि॒ति यथा॑ - दे॒वत॑म् । न । दे॒वता॑भ्यः । ए॒ति । वृ॒श्च्य॑ते
 । वसी॑यान् । भ॒वति॑ । आ॒ग्ने॑य्या । गा॒य॒त्रि॑या । प्र॒थ॒मा॒म् । चि॒ति॒म् । अ॒भी॒ति॑ । मृ॒शेत् ।
 त्रि॑ष्टुभाः । द्वि॒तीया॑म् । जग॑त्या । तृती॑या॑म् । अ॒नु॒ष्टु॒भे॒त्यनु॑ - स्तुभा॑ । चतु॑र्था॑म् । प॒ङ्क्त्या ।
 प॒ञ्च॒मी॒म् । य॑थादे॒वत॑मि॒ति यथा॑ - दे॒वत॑म् । ए॒व । अ॒ग्निम् । चि॑नु॒ते । न । दे॒वता॑भ्यः । ए॒ति
 । वृ॒श्च्य॑ते । वसी॑यान् । भ॒वति॑ । इडा॑यै । वै । ए॒षा । विभ॑क्तिरि॒ति वि॑ - भ॒क्तिः । प॒शवः॑
 । इडा॑ । प॒शुभि॑रि॒ति प॒शु-भिः॑ । ए॒नम् ।

TS 5.7.1.2

TS 5.7.1.2

Samhita Paata

-चिनुते॒ यो वै प्र॒जाप॑तये॒ प्रति॒ प्रोच्या॒ग्निं चि॑नोति॒ नाऽऽ*ति॒माच्छ॑त्य॒श्वा॑व॒भित॑स्तिष्ठेतां॒ कृ॒ष्ण उत्त॑रतः॒ श्वेतो॑ दक्षि॒ण॒स्तावा॒ल॒भ्येष्ट॑का॒ उप॑ द॒द्व्यादे॑तद्वै प्र॒जाप॑ते रू॒पं प्रा॑जाप॒त्योऽश्वः॑ सा॒क्षादे॑व प्र॒जाप॑तये॒ प्रति॒प्रोच्या॒ग्निं चि॑नोति॒ नाऽऽ*ति॒माच्छ॑त्येतद्वा अ॒हो रू॒पं यच्छ्वे॑तोऽश्वो॒ रात्रि॑यै कृ॒ष्ण एत॑द॒हो - []

Pada Paata

चि॒नुते॒ । यः । वै । प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा - प॒तये॒ । प्रति॒प्रोच्येति॑ प्रति - प्रोच्यं । अ॒ग्निम् । चि॒नोति॑ । न । आ॒र्तिम् । एति॑ । ऋच्छ॑ति । अ॒श्वौ । अ॒भितः॑ । तिष्ठे॑ताम् । कृ॒ष्णः । उत्त॑रत इत्यु॒त् - त॒रतः॑ । श्वेतः॑ । दक्षि॒णः । तौ । आ॒ल॒भ्येत्या॑ - ल॒भ्यं । इष्ट॑काः । उपेति॑ । द॒द्व्यात् । एतत् । वै । प्र॒जाप॑तेरिति॑ प्र॒जा - प॒तेः । रू॒पम् । प्रा॑जाप॒त्य इति॑ प्राजा - प॒त्यः । अश्वः॑ । सा॒क्षादिति॑ स - अ॒क्षात् । एव । प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा - प॒तये॒ । प्रति॒प्रोच्येति॑ प्रति - प्रोच्यं । अ॒ग्निम् । चि॒नोति॑ । न । आ॒र्तिम् । एति॑ । ऋच्छ॑ति । एतत् । वै । अ॒हः । रू॒पम् । यत् । श्वेतः॑ । अश्वः॑ । रात्रि॑यै । कृ॒ष्णः । एतत् । अ॒हः ।

TS 5.7.1.3

TS 5.7.1.3

Samhita Paata

रूपं यदिष्टका रात्रियै पुरीषमिष्टका उपधास्यञ्छ्वेत-मश्वमभि मृशेत् पुरीषमुपधास्यन् कृष्णमहोरात्राभ्यामेवैनं
चिनुते हिरण्य पात्रं मधोः पूर्णं ददाति मध्व्यो ऽसानीति सौर्या चित्रवत्याऽवैक्षते चित्रमेव भवति
मद्ध्यन्दिनेऽश्वमव घ्रापयत्यसौ वा आदित्य इन्द्र एष प्रजापतिः प्राजापत्योऽश्वस्तमेव साक्षाद्द्वोति ॥

Pada Paata

रूपम् । यत् । इष्टकाः । रात्रियै । पुरीषम् । इष्टकाः । उपधास्यन्नित्युप - धास्यन् ।
श्वेतम् । अश्वम् । अभीति । मृशेत् । पुरीषम् । उपधास्यन्नित्युप - धास्यन् । कृष्णम् ।
अहोरात्राभ्यामित्यहः - रात्राभ्याम् । एव । एनम् । चिनुते । हिरण्यपात्रमिति हिरण्य-पात्रम् ।
मधोः । पूर्णम् । ददाति । मध्व्यः । असानि । इति । सौर्या । चित्रवत्येति चित्र-वत्या ।
अवेति । ईक्षते । चित्रम् । एव । भवति । मद्ध्यन्दिने । अश्वम् । अवेति । घ्रापयति ।
असौ । वै । आदित्यः । इन्द्रः । एषः । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । प्राजापत्य इति प्राजा -
पत्यः । अश्वः । तम् । एव । साक्षादिति स - अक्षात् । ऋद्भोति ॥

TS 5.7.2.1

TS 5.7.2.1

Samhita Paata

त्वामग्ने वृषभं चेकितानं पुनर्युवानं जनयन्नुपागां । अस्थूरि णो गारूहपत्यानि सन्तु तिग्मेन नो
ब्रह्मणा सः शिंशाधि ॥ पशवो वा एते यदिष्टकाश्चित्यां चित्यामृषभमुप दधाति मिथुनमेवास्य तद्-

य॒ज्ञे क॑रोति प्र॒जन॑नाय॒ तस्मा॑द्-यू॒थेयू॑थ ऋ॒षभः॑ ॥ स॑व॒त्स॒रस्य॑ प्रति॒मां॑ यां त्वा॑ रा॒त्र्युपा॑स॒ते ।
प्र॒जाः सु॒वीरां॑ कृ॒त्वा वि॒श्वमायु॑र्व्य॒श्ववत् ॥ प्रा॒जाप॒त्या - []

Pada Paata

त्वाम् । अ॒ग्ने । वृ॒षभम् । चेकि॑तानम् । पुनः॑ । युवा॑नम् । ज॒नय॑न् । उ॒पागा॑मित्यु॒प- आगा॑म्
॥ अ॒स्थूरि॑ । नः॑ । गा॒र्ह॒पत्या॑नीति॒ गा॒र्ह॒ - प॒त्यानि॑ । स॒न्तु । ति॒ग्मेन॑ । नः॑ । ब्रह्म॑णा ।
समि॑ति । शि॒शाधि॑ ॥ प॒शवः॑ । वै । ए॒ते । यत् । इष्ट॑काः । चि॒त्याचि॑त्यामि॒ति चि॒त्या -
चि॒त्याम् । ऋ॒षभम् । उ॒पेति॑ । दु॒धाति॑ । मि॒थुनम् । ए॒व । अ॒स्य । तत् । य॒ज्ञे । क॑रोति ।
प्र॒जन॑नायेति॒ प्र - जन॑नाय । तस्मा॑त् । यू॒थेयू॑थ इति॒ यू॒थे - यू॒थे । ऋ॒षभः॑ ॥ स॑व॒त्स॒रस्येति॑ सं
- व॒त्स॒रस्य॑ । प्र॒तिमा॑मिति॒ प्रति॑ - माम् । याम् । त्वा॑ । रा॒त्रि । उ॒पास॑तु इत्यु॒प - आस॑ते ॥
प्र॒जामि॑ति॒ प्र- जा॑म् । सु॒वीरा॑मिति॒ सु - वी॑राम् । कृ॒त्वा । वि॒श्वम् । आ॒युः । वी॑ति । अ॒श्वव॑त्
॥ प्रा॒जाप॒त्यामि॑ति॒ प्रा॒जा - प॒त्याम् ।

TS 5.7.2.2

TS 5.7.2.2

Samhita Paata

-मे॒तामु॑प॒ दधा॑ती॒यं वा॑ वै॒षैका॑ष्ट॒का य॑दे॒वैका॑ष्ट॒कायाम॑न् क्रि॒यते॑ तदे॒वैतया॑व॒ रुन्ध॑ ए॒षा वै प्र॑जाप॒तेः
का॒मदु॑घा॒ तयै॑व॒ यज॑मानोऽमु॒ष्मिन् लो॒केऽग्निं॑ दु॒हे येन॑ दे॒वा ज्योति॑षो॒द्धा उ॒दाय॑न् येना॑ऽऽदि॒त्या वस॑वो
येन॑ रु॒द्राः । येना॑ङ्गि॒रसो॑ म॒हिमानं॑-मा॒नशु॑स्तेनै॒तु यज॑मानः स्व॒स्ति ॥ सु॒वर्गा॑य॒ वा ए॒ष लो॒काय॑ - []

Pada Paata

ए॒ताम् । उ॒पेति॑ । दु॒धाति॑ । इ॒यम् । वाव । ए॒षा । ए॒का॒ष्ट॒केत्ये॑क - अ॒ष्ट॒का । यत् । ए॒व ।
 ए॒का॒ष्ट॒कायामि॑त्ये॒क - अ॒ष्ट॒कायाम् । अ॒न्नम् । क्रि॒यते॑ । तत् । ए॒व । ए॒तया॑ । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे
 । ए॒षा । वै । प्र॒जाप॑तेरि॒ति प्र॒जा - प॒तेः । का॒म॒दु॒धेति॑ काम - दु॒घा । तया॑ । ए॒व । यज॑मानः
 । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । अ॒ग्निम् । दु॒हे । येन॑ । दे॒वाः । ज्योति॑षा । उ॒र्ध्वाः । उ॒दाय॑न्नित्यु॒त्
 - आ॒यन् । येन॑ । आ॒दि॒त्याः । वस॑वः । येन॑ । रु॒द्राः ॥ येन॑ । अ॒ङ्गिर॑सः । म॒हि॒मानम् ।
 आ॒न॒शुः । तेन॑ । ए॒तु । यज॑मानः । स्व॒स्ति ॥ सु॒व॒र्गायेति॑ सु॒वः - गा॒य । वै । ए॒षः । लो॒काय॑ ।

TS 5.7.2.3**TS 5.7.2.3****Samhita Paata**

ची॒यते॒ यद॒ग्निर्येन॑ दे॒वा ज्योति॑षो॒र्द्धा उ॒दाय॑न्नित्यु॒ख्यः॒ समि॑न्ध॒ इष्ट॑का ए॒वैता॑ उप॑ ध॒त्ते वा॒नस्प॑त्याः
 सु॒व॒र्गस्य॑ लो॒कस्य॑ स॒म॒ष्ट्यै श॒तायु॑धाय श॒तवी॑र्याय श॒तोत॑ये ऽभि॒माति॑षा॒है । श॒तं यो नः॑ श॒रदो॑
 अ॒जीता॑निन्द्रो ने॒ष्टद॑तिं दु॒रितानि॑ वि॒श्वाम् ॥ ये च॑त्वारः प॒थयो॑ दे॒व्याना॑ अ॒न्तरा॑ द्यावा॑पृथि॒वी वि॒यन्ति॑
 ।तेषां॑ यो अ॒ज्यानि॑- म॒जीति॑-मा॒वहा॑त् तस्मै॑ नो दे॒वाः - []

Pada Paata

ची॒यते॒ । यत् । अ॒ग्निः । येन॑ । दे॒वाः । ज्योति॑षा । उ॒र्ध्वाः । उ॒दाय॑न्नित्यु॒त्-आ॒यन् । इति॑

। उ॒ख्यम् । स॒मि॒ति॑ । इ॒न्धे । इ॒ष्ट॒काः । ए॒व । ए॒ताः । उ॒पे॒ति॑ । धृ॒त्ते । वा॒न॒स्प॒त्याः ।
 सु॒व॒र्ग॒स्ये॒ति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒क॒स्य॑ । स॒म॒ष्ट्या॑ इति॑ सं - अ॒ष्ट्यै । श॒तायु॑धा॒येति॑ श॒त - आ॒यु॒धा॒य॒
 । श॒तवी॑र्या॒येति॑ श॒त - वी॒र्या॒य॒ । श॒तो॒त॒य॒ इति॑ श॒त - ऊ॒त॒ये॒ । अ॒भि॒मा॒ति॒षाह॑ इत्य॑भि॒मा॒ति॒ -
 सा॒हे ॥ श॒तम् । यः । नः । श॒र॒दः । अ॒जी॒तान् । इ॒न्द्रः । ने॒षत् । अ॒ती॒ति॑ । दु॒रि॒ता॒नी॒ति॑
 दुः - इ॒तानि॑ । वि॒श्व॑ ॥ ये । च॒त्वारः । प॒थयः॑ । दे॒व॒या॒ना॒ इति॑ दे॒व - या॒नाः॑ । अ॒न्त॒रा ।
 द्या॒वा॒पृ॒थि॒वी इति॑ द्या॒वा - पृ॒थि॒वी । वि॒य॒न्ती॒ति॑ वि - य॒न्ति॑ ॥ ते॒षाम् । यः । अ॒ज्या॑नि॒म् ।
 अ॒जी॒ति॒म् । आ॒व॒हा॒दि॒त्या॑ - व॒हा॒त् । तस्मै॑ । नः । दे॒वाः ।

TS 5.7.2.4

TS 5.7.2.4

Samhita Paata

परि॑ दत्ते॒ह स॒र्वे ॥ ग्री॒ष्मो हे॑म॒न्त उ॒त नो॑ व॒स॒न्तः श॒र॒द् व॒रू॒षाः सु॑वि॒त॒न्नो अ॒स्तु । ते॒षा॒मृ॒तूना॑ः श॒त
 शा॒र॒दा॒नां नि॒वा॒त ए॑षा॒मभ॑ये स्याम ॥ इ॒दु॒वृ॒थ्स॒राय॑ परि॒वृ॒थ्स॒राय॑ सं॒वृ॒थ्स॒राय॑ कृ॒णु॒ता बृ॒ह॒न्न॒मः । ते॒षां
 व॒यः सु॑म॒तौ य॒ज्ञि॒या॒नां ज्यो॑ग॒जी॒ता अ॒ह॒ताः स्या॑म ॥ भ॒द्रा॒न्नः श्रे॒यः स॒म॒नै॒ष्ट दे॒वा॒स्त्व॒याऽव॒से॒न
 स॒म॒शी॒महि॑ त्वा । स नो॑ म॒यो भूः पि॑तो - []

Pada Paata

प॒री॒ति॑ । द॒त्त॒ । इ॒ह । स॒र्वे ॥ ग्री॒ष्मः । हे॑म॒न्तः । उ॒त । नः । व॒स॒न्तः । श॒र॒त् । व॒रू॒षाः ।
 सु॒वि॒त॒म् । नः । अ॒स्तु ॥ ते॒षाम् । ऋ॒तूना॑म् । श॒तशा॑र॒दाना॑मि॒ति॑ श॒त - शा॒र॒दाना॑म् । नि॒वा॒त

इति॑ नि - वा॒ते । ए॒षाम् । अ॒भये॑ । स्या॒म् ॥ इ॒दुव॑श्स॒रायेती॑दु - व॒श्स॒राय॑ । प॒रिव॑श्स॒रायेति॑
 परि - व॒श्स॒राय॑ । स॒व॒श्स॒रायेति॑ सं - व॒श्स॒राय॑ । कृ॒णु॒त । बृ॒हत् । नमः॑ ॥ तेषा॑म् । व॒यम् ।
 सु॒म॒तावि॑ति॒ सु - म॒तौ । य॒ज्ञिया॑नाम् । ज्योक् । अ॒जीताः । अ॒ह॒ताः । स्या॒म् ॥ भ॒द्रात् ।
 नः । श्रेयः॑ । स॒मि॒ति॒ । अ॒नैष्ट॑ । दे॒वाः । त्वया॑ । अ॒व॒सेन॑ । स॒मि॒ति॒ । अ॒शीम॑हि । त्वा
 ॥ सः । नः । म॒योभू॑रिति॒ मयः॑-भूः । पि॒तो इति॑ ।

TS 5.7.2.5

TS 5.7.2.5

Samhita Paata

आ वि॑शस्व॒ शं तो॒काय॑ त॒नुवै॑ स्यो॒नः ॥ अ॒ज्या॑नीरे॒ता उप॑ दधात्ये॒ता वै दे॒वता॒ अप॑राजिता॒स्ता
 ए॒व प्र वि॑शति॒ नैव जी॑यते ब्रह्म॒वादि॑नो॒ वद॑न्ति॒ यद॑र्द्धमा॒सा मासा॑ ऋ॒तवः॑ स॒व॒श्स॒र ओष॑धीः
 प॒च॒न्त्यथ॑ कस्मा॑द॒न्याभ्यो॑ दे॒वता॑भ्य आग्र॒यणं॑ निरु॑प्यत॒ इत्ये॒ता हि तद्-दे॒वता॑ उ॒दज॑यन् न॒ यद॑तु॒भ्यो
 निर्व॑पेद् दे॒वता॑भ्यः स॒मदं॑ द॒द्ध्यादा॑ग्र॒यणं॑ () निरु॑प्ये॒ता आहु॑ती॒ जुहो॑त्यर्द्धमा॒साने॒व मासा॑नृ॒तून्
 स॒व॒श्स॒रं प्री॑णाति॒ न दे॒वता॑भ्यः स॒मदं॑ दधाति॒ भ॒द्रान्नः॑ श्रेयः॑ स॒मनैष्ट॑ दे॒वा इत्या॑ह हु॒ताद्या॑य
 यज॑मान॒स्याऽप॑राभावाय ॥

Pada Paata

एति॑ । वि॒शस्व॒ । शम् । तो॒काय॑ । त॒नुवै॑ । स्यो॒नः ॥ अ॒ज्या॑नीः । ए॒ताः । उपे॑ति॒ ।
 दु॒धा॒ति॒ । ए॒ताः । वै । दे॒वताः॑ । अप॑राजिता॒ इत्य॑प॒रा - जि॒ताः । ताः । ए॒व । प्रे॑ति॒ ।

वि॒श॒ति॒ । न॒ । ए॒व । जी॒य॒ते । ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न॒ इति॑ ब्र॒ह्म - वा॒दि॒नः॑ । व॒द॒न्ति॒ । यत् । अ॒र्ध॒मा॒सा
 इत्य॑र्ध - मा॒साः । मा॒साः॑ । ऋ॒त॒वः॑ । स॒व॒त्स॒र इति॑ सं - व॒त्स॒रः । ओष॑धीः । पच॑न्ति
 । अथ॑ । कस्मा॑त् । अ॒न्या॒भ्यः॑ । दे॒वता॑भ्यः । आ॒ग्र॒य॒णम् । नि॒रि॒ति॑ । उ॒प्य॒ते । इति॑ ।
 ए॒ताः । हि॒ । तत् । दे॒वताः॑ । उ॒द॒ज॒य॒न्ति॒यु॒त् - अ॒ज॒य॒न् । यत् । ऋ॒तु॒भ्य॒ इत्यृ॒तु॒भ्यः॑ ।
 नि॒र्व॒पे॒दि॒ति॑ निः - व॒पे॒त् । दे॒वता॑भ्यः । स॒म॒द॒मि॒ति॑ स - म॒द॒म् । दु॒ध्या॒त् । आ॒ग्र॒य॒णम् (
) । नि॒रु॒प्ये॒ति॑ निः - उ॒प्य॑ । ए॒ताः । आ॒हु॒ती॒रि॒त्या- हु॒तीः॑ । जु॒हो॒ति॒ । अ॒र्ध॒मा॒सानि॒त्य॑र्ध
 - मा॒सान् । ए॒व । मा॒सान् । ऋ॒तून् । स॒व॒त्स॒रमि॒ति॑ सं - व॒त्स॒रम् । प्री॒णा॒ति॒ । न॒ ।
 दे॒वता॑भ्यः । स॒म॒द॒मि॒ति॑ स - म॒द॒म् । दु॒धा॒ति॒ । भ॒द्रा॒त् । नः॑ । श्रे॒यः॑ । स॒मि॒ति॑ । अ॒नै॒ष्ट॒ ।
 दे॒वाः । इति॑ । आ॒ह॒ । हु॒ता॒द्या॒ये॒ति॑ हु॒त - अ॒द्या॒य॒ । य॒ज॒मा॒नस्य॑ । अ॒प॒रा॒भा॒वा॒ये॒त्य॒प॒रा - भा॒वा॒य॒ ॥

TS 5.7.3.1

TS 5.7.3.1

Samhita Paata

इन्द्र॑स्य॒ वज्रो॑ऽसि॒ वार्त्र॑घ्नस्तनू॒पा नः॑ प्र॒ति॒स्प॒शः॑ । यो नः॑ पु॒रस्ता॑द् दक्षि॒णतः॑ प॒श्चा-दु॒त्तर॑तो॒-
 ऽघा॒युरा॑भि॒दास॑त्येत॒ः सोऽश्मा॑नमृच्छतु ॥ दे॒वा॒सुराः॑ सँय॑न्ता आस॒न् तेऽसु॑रा दि॒ग्भ्य॑ आऽबा॑धन्त॒
 तान् दे॒वा इ॒ष्वा च॑ वज्रे॑ण॒ चापा॑नुदन्त॒ यद्-व॒ज्रिणी॑रुप॒दधा॑तीष्वा॒ चैव॑ तद्-वज्रे॑ण च॒ यज॑मानो
 भ्रातृ॑व्या॒नप॑ नुदते दि॒क्षूप॑ - []

Pada Paata

इन्द्र॑स्य । वज्रः॑ । अ॒सि॒ । वार्त्र॑घ्न इति॑ वार्त्र - घ्नः॑ । तनू॒पा इति॑ तनू - पाः॑ । नः॑ ।

प्रतिस्पृश इति प्रति - स्पृशः ॥ यः । नः । पुरस्तात् । दक्षिणतः । पश्चात् । उत्तरत इत्युत्
 - तुरतः । अघायुरित्यघ - युः । अभिदासतीत्यभि - दासति । एतम् । सः । अश्मानम्
 । ऋच्छतु ॥ देवासुरा इति देव - असुराः । संयत्ता इति सं - यत्ताः । आसन्न । ते ।
 असुराः । दिग्भ्य इति दिक्-भ्यः । एति । अबाधन्त । तान् । देवाः । इष्वा । च ।
 वज्रेण । च । अपेति । अनुदन्त । यत् । वज्रिणीः । उपदधातीत्युप-दधाति । इष्वा ।
 च । एव । तत् । वज्रेण । च । यजमानः । भ्रातृव्यान् । अपेति । नुदते । दिक्षु । उपेति ।

TS 5.7.3.2

TS 5.7.3.2

Samhita Paata

दधाति देवपुरा एवैतास्तनूपानीः पर्यूहते अग्नाविष्णू सजोषसेमा वर्द्धन्तु वागिरंः । द्युमैर्वाजेभिरा
 गतं ॥ ब्रह्मवादिनो वदन्ति यन्न देवतायै जुह्वत्यथ किं देवत्या वसोद्धरित्यग्निर्वसुस्तस्यैषा धारा
 विष्णुर्वसुस्तस्यैषा धाराः अग्नावैष्णव्यर्चा वसोद्धारां जुहोति भागधेयेनैवैनौ समर्द्धयत्यथो एता- []

Pada Paata

दधाति । देवपुरा इति देव - पुराः । एव । एताः । तनूपानीरिति तनू - पानीः । परीति ।
 ऊहते । अग्नाविष्णू इत्यग्ना - विष्णू । सजोषसेति स - जोषसा । इमाः । वर्द्धन्तु । वाम्
 । गिरंः ॥ द्युमैः । वाजेभिः । एति । गतम् ॥ ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म - वादिनः । वदन्ति
 । यत् । न । देवतायै । जुह्वति । अथ । किं देवत्येति किं - देवत्या । वसोः । धारा ।

इति॑ । अ॒ग्निः । वसुः॑ । तस्य॑ । ए॒षा । धारा॑ । विष्णुः॑ । वसुः॑ । तस्य॑ । ए॒षा । धारा॑
 । आ॒ग्नावैष्ण॑व्येत्या॒ग्ना - वैष्ण॑व्या । ऋ॒चा । वसोः॑ । धारा॑म् । जुहोति॑ । भा॒ग॒धेये॑नेति॑ भाग -
 धेये॑न । ए॒व । ए॒नौ । समि॑ति । अ॒र्ध॒यति॑ । अथो॑ इति॑ । ए॒ताम् ।

TS 5.7.3.3

TS 5.7.3.3

Samhita Paata

-मे॒वाहु॑तिमा॒यत॑नवतीं॑ करोति॑ यत्का॑म ए॒नां जु॒होति॑ तदे॒वाव॑ रु॒न्धे रु॒द्रो वा ए॒ष यदु॒ग्निस्त॑स्यै॒ते त॒नुवौ॑
 घो॒राऽन्या॑ शि॒वाऽन्या॑ यच्छ॑तरु॒द्रीयं॑ जुहोति॑ यै॒वास्य॑ घो॒रा त॒नूस्तां॑ तेन॑ श॒मय॑ति॒ यद्-वसो॑र्द्धारं॑
 जुहोति॑ यै॒वास्य॑ शि॒वा त॒नूस्तां॑ तेन॑ प्री॒णाति॑ यो वै वसो॑र्द्धारं॑यै - []

Pada Paata

ए॒व । आ॒हु॒ति॒मि॒त्या - हु॒ति॒म् । आ॒य॒त॑नवती॒मि॒त्या॒य॒त॑न - व॒ती॒म् । क॒रो॒ति॑ । यत्का॑म इति॑
 यत् - का॑मः । ए॒ना॒म् । जु॒होति॑ । तत् । ए॒व । अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे । रु॒द्रः । वै । ए॒षः ।
 यत् । अ॒ग्निः । तस्य॑ । ए॒ते इति॑ । त॒नुवौ॑ । घो॒रा । अ॒न्या । शि॒वा । अ॒न्या । यत् ।
 श॒त॒रु॒द्रीय॑मिति॑ श॒त॒रु॒द्रीय॑म् । जुहोति॑ । या । ए॒व । अ॒स्य॑ । घो॒रा । त॒नूः । ता॒म् । तेन॑
 । श॒म॒य॒ति॑ । यत् । वसोः॑ । धारा॑म् । जुहोति॑ । या । ए॒व । अ॒स्य॑ । शि॒वा । त॒नूः ।
 ता॒म् । तेन॑ । प्री॒णा॒ति॑ । यः । वै । वसोः॑ । धारा॑यै ।

TS 5.7.3.4

TS 5.7.3.4

Samhita Paata

प्रतिष्ठां वेद प्रत्येव तिष्ठति यदाज्यमुच्छिष्येत तस्मिन् ब्रह्मौदनं पचेत् तं ब्राह्मणाश्चत्वारः प्राश्नीयुरेष
वा अग्निर्वैश्वानरो यद्वाह्मण एषा खलु वा अग्नेः प्रिया तनूर्यद्वैश्वानरः प्रियायामेवैनां तनुवां प्रति
ष्ठापयति चतस्रो धेनूदद्यात् ताभिरेव यजमानोऽमुष्मिन् लोकेऽग्निं दुहे ॥

Pada Paata

प्रतिष्ठामिति प्रति - स्थाम् । वेद । प्रतीति । एव । तिष्ठति । यत् । आज्यम् । उच्छिष्येतेत्युत् -
शिष्येत । तस्मिन् । ब्रह्मौदनमिति ब्रह्म - ओदनम् । पचेत् । तम् । ब्राह्मणाः । चत्वारः । प्रेति
। अश्नीयुः । एषः । वै । अग्निः । वैश्वानरः । यत् । ब्राह्मणः । एषा । खलु । वै । अग्नेः ।
प्रिया । तनूः । यत् । वैश्वानरः । प्रियायाम् । एव । एनाम् । तनुवाम् । प्रतीति । स्थापयति ।
चतस्रः । धेनूः । दद्यात् । ताभिः । एव । यजमानः । अमुष्मिन् । लोके । अग्निम् । दुहे ॥

TS 5.7.4.1

TS 5.7.4.1

Samhita Paata

चित्तिं जुहोमि मनसा घृतेनेत्याहादाभ्या वै नामैषाऽऽहुतिर्वैश्वकर्मणी नैनं चिक्यानं भ्रातृव्यो दध्नोत्यथो
देवता एवाव रुन्धे ऽग्ने तमद्येति पृङ्ग्या जुहोति पृङ्ग्याऽऽहुत्या यज्ञमुखमा रभते सप्त ते अग्ने समिधः
सप्तजिह्वा इत्याह होत्रा एवाव रुन्धे ऽग्निर्देवेभ्योऽपौक्रामद्भागधेय - []

Pada Paata

चित्तिम् । जुहोमि । मनसा । घृतेन । इति । आह । अदाभ्या । वै । नाम । एषा ।
आहुतिरित्या-हुतिः । वैश्वकर्मणीति वैश्व - कर्मणी । न । एनम् । चिक्यानम् । भ्रातृव्यः ।
दध्नोति । अथो इति । देवताः । एव । अवेति । रुन्धे । अग्ने । तम् । अद्य । इति ।
पृङ्ग्या । जुहोति । पृङ्ग्या । आहुत्येत्या - हुत्या । यज्ञमुखमिति यज्ञ - मुखम् । एति । रभते
। सप्त । ते । अग्ने । समिध इति सं - इधः । सप्त । जिह्वाः । इति । आह । होत्राः ।
एव । अवेति । रुन्धे । अग्निः । देवेभ्यः । अपेति । अक्रामत् । भागधेयमिति भाग - धेयम् ।

TS 5.7.4.2

TS 5.7.4.2

Samhita Paata

-मिच्छमानस्तस्मा एतद्भागधेयं प्रायच्छन्नेतद्वा अग्नेरग्निहोत्रमेतर्हि खलु वा एष जातो यर्हि
सर्वश्चितो जातायैवास्मा अन्नमपि दधाति स एनं प्रीतः प्रीणाति वसीयान् भवति ब्रह्मवादिनो
वदन्ति यदेष गार्हपत्यश्चीयतेऽथ कौस्याऽऽहवनीय इत्यसावादित्य इति ब्रूयादेतस्मिन् हि सर्वाभ्यो
देवताभ्यो जुहोति - []

Pada Paata

इच्छ॑मानः । तस्मै॑ । ए॒तत् । भा॒ग॒धे॒य॒मि॒ति॑ भा॒ग - धे॒य॑म् । प्रे॒ति॑ । अ॒य॒च्छ॒न्न॒ । ए॒तत् । वै ।
 अ॒ग्नेः । अ॒ग्नि॒हो॒त्रमि॒त्य॑ग्नि - हो॒त्रम् । ए॒तर॒हि॑ । ख॒लु॑ । वै । ए॒षः । जा॒तः । य॒र॒हि॑ । स॒र्वः
 । चि॒तः । जा॒ताय॑ । ए॒व । अ॒स्मै॑ । अ॒न्न॑म् । अ॒पी॒ति॑ । दु॒धा॒ति॑ । सः । ए॒न॒म् । प्री॒तः
 । प्री॒णा॒ति॑ । व॒सी॒यान् । भ॒व॒ति॑ । ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न॒ इति॑ ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नः । व॒द॒न्ति॑ । यत् । ए॒षः ।
 गा॒र॒ह॑प॒त्य॒ इति॑ गा॒र॒ह॑-प॒त्यः । ची॒य॒ते॑ । अ॒थ॑ । क॑ । अ॒स्य॒ । आ॒ह॒व॒नी॒य॒ इत्या॑ - ह॒व॒नी॒यः ।
 इति॑ । अ॒सौ । आ॒दि॒त्यः । इति॑ । ब्रू॒या॒त् । ए॒तस्मि॑न् । हि । स॒र्वा॑भ्यः । दे॒वता॑भ्यः । जु॒ह॒ति॑ ।

TS 5.7.4.3**TS 5.7.4.3****Samhita Paata**

य ए॒वं वि॒द्वान॒ग्निं चि॑नु॒ते सा॒क्षा॒दे॒व दे॒वता॑ ऋ॒द्धो॒त्य॒ग्ने॑ य॒शस्वि॒न् यश॑से॒ मम॑प॒येन्द्रा॑व॒ती म॑प॒चि॒ती
 मि॒हाऽऽव॑ह । अ॒यं मूर्द्धा॑ प॒रमे॒ष्ठी सु॒वर्चाः॑ स॒मा॒ना॒नामु॒त्त॒म श्लो॑को अस्तु ॥ भ॒द्रं प॑श्य॒न्त॒ उप॑ से॒दुर॒ग्ने
 तपो॑ दी॒क्षामृ॑ष॒यः सु॒व॒र्वि॒दः । ततः॑ क्ष॒त्रं ब॒ल॒मोज॑श्च जा॒तं तद॒स्मै दे॒वा अ॒भि सं न॑मन्तु ॥ धा॒ता
 वि॒धा॒ता प॑र॒मो - []

Pada Paata

यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्निम् । चि॒नुते । सा॒क्षादि॑तिं स - अ॒क्षात् । ए॒व । दे॒वताः॑ ।
 ऋ॒द्धोति॑ । अ॒ग्रे । य॒शस्वि॑न् । य॒शसा॑ । इ॒मम् । अ॒र्पय॑ । इन्द्रा॑वती॒मितीन्द्र॑ - व॒तीम् ।
 अप॑चिती॒मित्यप॑ - चि॒तीम् । इ॒ह । ए॒ति । व॒ह ॥ अ॒यम् । मू॒र्धा । प॒रमे॑ष्ठी । सु॒वर्चा॑ इति॑
 सु - वर्चाः॑ । स॒मा॒नाना॑म् । उ॒त्तम॑श्लोक॒ इत्यु॑त्तम - श्लो॒कः । अ॒स्तु ॥ भ॒द्रम् । प॒श्यन्तः॑ ।
 उ॒पेति॑ । से॒दुः । अ॒ग्रे । तपः॑ । दी॒क्षाम् । ऋ॒षयः॑ । सु॒वर्वि॑द् इति॑ सु॒वः - वि॒दः ॥ ततः॑
 । क्ष॒त्रम् । ब॒लम् । ओजः॑ । च॒ । जा॒तम् । तत् । अ॒स्मै । दे॒वाः । अ॒भि । स॒मिति॑ ।
 न॒मन्तु॑ ॥ धा॒ता । वि॒धा॒तेति॑ वि - धा॒ता । प॒रमा॑ ।

TS 5.7.4.4

TS 5.7.4.4

Samhita Paata

-त स॒न्द्क् प्र॒जाप॑तिः प॒रमे॑ष्ठी वि॒राजा॑ । स्तो॒माः छ॒न्दा॑सि नि॒विदो॑ म आ॒हुरे॑तस्मै रा॒ष्ट्रम॑भि
 सं न॑माम ॥ अ॒भ्याव॑र्तद्ध॒मुप॑ मेत॑ सा॒कम॑यः शा॒स्ताऽधि॑पतिर्वो अ॒स्तु । अ॒स्य वि॒ज्ञान॑मनु॒ सः
 र॑भद्ध॒मिमं॑ प॒श्चादनु॑ जी॒वाथ॑ स॒र्वे ॥ रा॒ष्ट्रभृ॑त ए॒ता उप॑ दधा॒त्येषा॑ वा अ॒ग्रेश्चि॑ती रा॒ष्ट्रभृ॑त तयै॒वास्मि॑न्
 रा॒ष्ट्रं द॑धाति () रा॒ष्ट्रमे॒व भ॑वति॒ नास्मा॑द् रा॒ष्ट्रं भ्र॑शते ॥

Pada Paata

उ॒त । स॒दंगि॑तिं सं - द॒क् । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । प॒रमे॑ष्ठी । वि॒राजे॑तिं वि - राजा॑ ॥
 स्तो॒माः । छ॒न्दा॑सि । नि॒विद् इति॑ नि - वि॒दः । मे॒ । आ॒हुः । ए॒तस्मै॑ । रा॒ष्ट्रम् । अ॒भि ।

समितिं । न॒मा॒म् ॥ अ॒भ्याव॑र्तद्धमित्य॑भि - आव॑र्तद्धम् । उपेतिं । मा॒ । एतिं । इ॒त् । सा॒कम् । अ॒यम् । शा॒स्ता । अधि॑पतिरित्यधि॑ - प॒तिः । वः । अ॒स्तु ॥ अ॒स्य । वि॒ज्ञान॑मिति वि - ज्ञान॑म् । अनु॑ । समितिं । र॒भ॒द्धम् । इ॒मम् । प॒श्चात् । अ॒न्विति॑ । जी॒वा॒थ॒ । सर्वे॑ ॥ रा॒ष्ट्रभृ॑त् इति॑ रा॒ष्ट्र - भृ॑तः । ए॒ताः । उपेतिं । दु॒धा॒ति । ए॒षा । वै । अ॒ग्नेः । चि॒तिः । रा॒ष्ट्रभृ॑दिति॑ रा॒ष्ट्र - भृ॑त् । तया॑ । ए॒व । अ॒स्मिन् । रा॒ष्ट्रम् । दु॒धा॒ति () । रा॒ष्ट्रम् । ए॒व । भ॒व॒ति । न । अ॒स्मात् । रा॒ष्ट्रम् । भ्र॒श॒ते ॥

TS 5.7.5.1

TS 5.7.5.1

Samhita Paata

यथा॑ वै पु॒त्रो जा॒तो म्रिय॑ते ए॒व वा ए॒ष म्रिय॑ते यस्या॒ग्निरु॑ख्यं उ॒द्वाय॑ति यन्नि॑र्मन्थ्यं कुर्याद्-विच्छि॑न्धाद्-भ्रातृ॑व्यमस्मै ज॒नये॑त् स ए॒व पुनः॑ प॒रीद्व्यः॑ स्वादे॒वैनं॑ योने॑र्जनयति॑ नास्मै भ्रातृ॑व्यं ज॒नय॑ति तमो॑ वा ए॒तं गृ॑ह्णाति यस्या॒ग्निरु॑ख्यं उ॒द्वाय॑ति मृ॒त्युस्त॑मः कृ॒ष्णं वा॑सः कृ॒ष्णा धे॒नुर्दक्षि॑णा तम॑सै - []

Pada Paata

यथा॑ । वै । पु॒त्रः । जा॒तः । म्रिय॑ते । ए॒वम् । वै । ए॒षः । म्रिय॑ते । यस्य॑ । अ॒ग्निः । उ॒ख्यः । उ॒द्वाय॑तीयुत् - वा॒यति॑ । यत् । नि॒र्मन्थ्य॑मिति॑ निः - म॒न्थ्यम् । कुर्या॑त् । वी॒तिं । छि॑न्धात् । भ्रातृ॑व्यम् । अ॒स्मै । ज॒नये॑त् । सः । ए॒व । पुनः॑ । प॒रीद्व्यः॑ इति॑ परि॒-इ॒द्व्यः । स्वा॑त् । ए॒व । ए॒नम् । योनेः॑ । ज॒नय॑ति । न । अ॒स्मै । भ्रातृ॑व्यम् । ज॒नय॑ति । तमः॑ ।

वै । ए॒तम् । गृ॒ह्णा॒ति । य॒स्य॑ । अ॒ग्निः । उ॒ख्यः । उ॒द्वाय॑तीत्यु॒त् - वा॒य॑ति । मृ॒त्युः । त॒मः ।
। कृ॒ष्णम् । वा॒सः । कृ॒ष्णा । धे॒नुः । दक्षि॑णा । त॒म॑सा ।

TS 5.7.5.2

TS 5.7.5.2

Samhita Paata

-व त॒मो मृ॒त्युम॑प॒ ह॒ते हिर॑ण्यं द॒दा॒ति ज्यो॒तिर्वै॑ हिर॑ण्यं ज्यो॒तिष्वै॒व त॒मोऽप॑ ह॒तेऽथो॒ तेजो॒ वै हिर॑ण्यं
तेज॑ ए॒वाऽऽ॒त्मन् ध॑त्ते सु॒वर्न॑ घ॒र्मः स्वाहा॑ सु॒वर्ना॑ऽर्कः स्वाहा॑ सु॒वर्न॑ शु॒क्रः स्वाहा॑ सु॒वर्न॑ ज्यो॒तिः
स्वाहा॑ सु॒वर्न॑ सूर्यः॑ स्वाहा॑ ऽर्को॑ वा ए॒ष यद॑ग्निर॒सावा॑दित्यौ - []

Pada Paata

ए॒व । त॒मः । मृ॒त्युम् । अ॒पेति॑ । ह॒ते । हिर॑ण्यम् । द॒दा॒ति । ज्यो॒तिः । वै । हिर॑ण्यम् ।
ज्यो॒तिषा॑ । ए॒व । त॒मः । अ॒पेति॑ । ह॒ते । अ॒थो इति॑ । तेजः॑ । वै । हिर॑ण्यम् । तेजः॑ ।
ए॒व । आ॒त्मन् । ध॑त्ते । सु॒वः । न । घ॒र्मः । स्वाहा॑ । सु॒वः । न । अ॒र्कः । स्वाहा॑ ।
सु॒वः । न । शु॒क्रः । स्वाहा॑ । सु॒वः । न । ज्यो॒तिः । स्वाहा॑ । सु॒वः । न । सूर्यः॑ ।
स्वाहा॑ । अ॒र्कः । वै । ए॒षः । यत् । अ॒ग्निः । अ॒सौ । आ॒दित्यः॑ ।

TS 5.7.5.3

TS 5.7.5.3

Samhita Paata

ऽश्वमेधो यदे॒ता आहु॑ती जु॒होत्य॑र्का-श्वमे॒धयो॑रे॒व ज्योती॑ऽषि॒ सं द॑धात्येष ह॒ त्वा अ॑र्काश्वमे॒धी यस्यै॑तदु॒ग्रौ
क्रिय॑त॒ आपो॑ वा इ॒दम॑ग्रे सल॒लमा॑सी॒थ स ए॒तां प्र॒जाप॑तिः प्रथ॒मां चि॑तिमपश्यत् तामुपा॑धत्त
तदिय॑म॒भवत् तं वि॒श्वक॑र्माऽब्रवी॒दुप॑ त्वाऽऽया॒नीति॑ नेह लो॒कोऽस्ती॑त्य॒ - []

Pada Paata

अ॒श्वमे॒ध इत्य॑श्व - मे॒धः । यत् । ए॒ताः । आहु॑ती॒रित्या॑ - हु॒तीः । जु॒होति॑ । अ॒र्काश्वमे॒धयो॑रित्य॒र्क -
अ॒श्वमे॒धयोः॑ । ए॒व । ज्योती॑ऽषि । समि॑ति । दु॒धाति॑ । ए॒षः । ह॒ । तु । वै । अ॒र्काश्वमे॒धीत्य॑र्क-
अ॒श्वमे॒धी । यस्य॑ । ए॒तत् । अ॒ग्रौ । क्रि॒यते॑ । आ॒पः । वै । इ॒दम् । अ॒ग्रे । सल॑लम् ।
आ॒सीत् । सः । ए॒ताम् । प्र॒जाप॑ति॒रिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । प्रथ॑माम् । चि॑तिम् । अ॒पश्य॑त् । ताम्
। उपे॑ति । अ॒धत्त॑ । तत् । इ॒यम् । अ॒भव॑त् । तम् । वि॒श्वक॑र्मेति॒ विश्व॑ - क॒र्मा । अ॒ब्रवी॑त्
। उपे॑ति । त्वा॒ । ए॒ति । अ॒या॒नि । इति॑ । न । इ॒ह । लो॒कः । अ॒स्ति । इति॑ ।

TS 5.7.5.4

TS 5.7.5.4

Samhita Paata

-ब्रवी॒थ॒ स॒ ए॒तां द्वितीयां॑ चि॒ति॒मप॑श्यत् तामुपा॑धत् तदन्तरि॑क्षमभव॒थ॒ स॒ य॒ज्ञः प्र॒जाप॑तिमब्रवी॒दुप॑
त्वाऽऽया॒नीति॑ नेह लो॒कोऽस्तीत्य॑ब्रवी॒थ॒ स॒ वि॒श्वक॑र्माण-मब्रवी॒दुप॑ त्वाऽऽया॒नीति॑ केन॑ मो॒पैष्य॑सीति॒
दि॒श्याभि॑रित्य॑ब्रवीत् तं दि॒श्याभि॑रुपैत् ता उपा॑धत् ता दि॒शो - []

Pada Paata

अ॒ब्रवी॒त् । सः । ए॒ताम् । द्वितीया॑म् । चि॒ति॒म् । अ॒प॒श्यत् । ताम् । उ॒पेति॑ । अ॒धत् । तत्
। अ॒न्तरि॑क्षम् । अ॒भवत् । सः । य॒ज्ञः । प्र॒जाप॑तिमिति॑ प्र॒जा - प॒तिम् । अ॒ब्रवी॒त् । उ॒पेति॑
। त्वा । ए॒ति॑ । अ॒या॒नि॒ । इति॑ । न । इ॒ह । लो॒कः । अ॒स्ति॒ । इति॑ । अ॒ब्रवी॒त् । सः ।
वि॒श्वक॑र्माणमिति॑ वि॒श्व-क॑र्माणम् । अ॒ब्रवी॒त् । उ॒पेति॑ । त्वा । ए॒ति॑ । अ॒या॒नि॒ । इति॑ । केन॑
। मा । उ॒पैष्य॑सीत्यु॒प - ऐ॒ष्य॑सि । इति॑ । दि॒श्याभिः॑ । इति॑ । अ॒ब्रवी॒त् । तम् । दि॒श्याभिः॑
। उ॒पैदि॑त्यु॒प - ऐत् । ताः । उ॒पेति॑ । अ॒धत् । ताः । दि॒शः ।

TS 5.7.5.5

TS 5.7.5.5

Samhita Paata

ऽभव॑न्थ॒ स॒ पर॑मे॒ष्ठी प्र॒जाप॑तिमब्रवी॒दुप॑ त्वाऽऽ*या॒नीति॑ नेह लो॒कोऽस्तीत्य॑ब्रवी॒थ॒ स॒ वि॒श्वक॑र्माणं च
य॒ज्ञं चा॑ब्रवी॒दुप॑ वा॒मा ऽया॒नीति॑ नेह लो॒कोऽस्तीत्य॑ब्रूताः॒ स॒ ए॒तां तृतीयां॑ चि॒ति॒मप॑श्यत् तामुपा॑धत्
तदु॒साव॑भव॒थ॒ स॒ आ॑दित्यः प्र॒जाप॑ति-मब्रवी॒दुप॑ त्वा - []

Pada Paata

अ॒भ॒व॒न् । सः । प॒र॒मे॒ष्ठी । प्र॒जाप॑ति॒मिति॑ प्र॒जा-प॑तिम् । अ॒ब्र॒वीत् । उ॒पेति॑ । त्वा । एति॑ ।
 अ॒या॒नि । इति॑ । न । इ॒ह । लो॒कः । अ॒स्ति । इति॑ । अ॒ब्र॒वीत् । सः । वि॒श्वक॑र्माण॒मिति॑
 वि॒श्व - क॑र्माणम् । च । य॒ज्ञम् । च । अ॒ब्र॒वीत् । उ॒पेति॑ । वा॒म् । एति॑ । अ॒या॒नि । इति॑
 । न । इ॒ह । लो॒कः । अ॒स्ति । इति॑ । अ॒ब्रू॒ताम् । सः । ए॒ताम् । तृ॒तीया॑म् । चि॒तिम्
 । अ॒प॒श्यत् । ता॒म् । उ॒पेति॑ । अ॒ध॒त्त । तत् । अ॒सौ । अ॒भ॒वत् । सः । आ॒दि॒त्यः ।
 प्र॒जाप॑ति॒मिति॑ प्र॒जा-प॑तिम् । अ॒ब्र॒वीत् । उ॒पेति॑ । त्वा ।

TS 5.7.5.6

TS 5.7.5.6

Samhita Paata

ऽऽया॒नीति॑ नेह लो॒कोऽस्तीत्य॑ब्रवी॒थ् स वि॒श्वक॑र्माणं च य॒ज्ञं चा॑ब्रवी॒दुप॑ वा॒माऽया॒नीति॑ नेह लो॒कोऽस्तीत्य॑ब्रू॒ताः
 स प॒र॒मे॒ष्ठिन॑म॒ब्रवी॒दुप॑ त्वाऽऽया॒नीति॑ केन॑ मो॒पैष्य॑सीति॑ लो॒कं पृ॒णये॑त्य॒ब्रवीत् तं लो॒कं पृ॒णयो॑पैत्
 तस्मा॒द्या॒तया॑म्री लो॒कं पृ॒णाऽया॑तयामा॒ ह्यसा॑ - []

Pada Paata

एति॑ । अ॒या॒नि । इति॑ । न । इ॒ह । लो॒कः । अ॒स्ति । इति॑ । अ॒ब्र॒वीत् । सः ।
 वि॒श्वक॑र्माण॒मिति॑ वि॒श्व - क॑र्माणम् । च । य॒ज्ञम् । च । अ॒ब्र॒वीत् । उ॒पेति॑ । वा॒म् । एति॑ ।
 अ॒या॒नि । इति॑ । न । इ॒ह । लो॒कः । अ॒स्ति । इति॑ । अ॒ब्रू॒ताम् । सः । प॒र॒मे॒ष्ठिन॑म् ।
 अ॒ब्र॒वीत् । उ॒पेति॑ । त्वा । एति॑ । अ॒या॒नि । इति॑ । केन॑ । मा॒ । उ॒पैष्य॑सीत्यु॒प - ऐष्य॑सि ।

इति । लो॒कं॒पृ॒णये॒ति॒ लोकं - पृ॒णया॑ । इति॑ । अ॒ब्र॒वीत् । तम् । लो॒क॒पृ॒णये॒ति॒ लोकं - पृ॒णया॑ ।
 । उ॒पै॒दित्यु॑प - ऐत् । तस्मा॑त् । अया॑तया॒ग्नीत्यया॑त - या॒ग्नी । लो॒क॒पृ॒णये॒ति॒ लोकं - पृ॒णा ।
 अया॑तया॒मेत्यया॑त - या॒मा । हि । अ॒सौ ।

TS 5.7.5.7

TS 5.7.5.7

Samhita Paata

-वा॑दित्यस्तानृष॑यो ऽब्रुव॑न्नुप॑ व॒ आ॒ऽया॒मेति॑ केन॑ न उ॒पैष्य॑थेति॑ भू॒मेत्य॑ब्रुवन् तान् द्वाभ्यां॑ चिती॑भ्यामुपाय॑न्थ
 स पञ्च॑चितीकः॒ सम॑पद्यत् य॒ एवं वि॒द्वान॒ग्निं चि॑नुते॒ भूया॑ने॒व भ॑वत्य॒भीमान् लो॒काञ्ज॑यति वि॒दुरे॑न॒ देवा॑
 अथो॑ ए॒तासा॑मे॒व दे॒वता॑नाः॒ सायु॑ज्यं गच्छति ॥

Pada Paata

आ॒दि॒त्यः । तान् । ऋष॑यः । अ॒ब्रुव॑न् । उ॒पेति॑ । वः । एति॑ । अ॒या॒म् । इति॑ । केन॑ । नः॑
 । उ॒पैष्य॑थेत्यु॑प - ऐष्य॑थ । इति॑ । भू॒म्ना । इति॑ । अ॒ब्रुव॑न् । तान् । द्वाभ्या॑म् । चिती॑भ्यामि॒ति
 चि॒ति - भ्या॑म् । उ॒पाय॑न्नित्यु॑प - आय॑न् । सः । पञ्च॑चितीक॒ इति॑ पञ्च॑चितीकः । समि॒ति ।
 अ॒प॒द्यत् । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्निम् । चि॑नुते । भू॒यान् । ए॒व । भ॑वति । अ॒भीति॑
 । इ॒मान् । लो॒कान् । ज॒यति॑ । वि॒दुः । ए॒नम् । दे॒वाः । अथो॑ इति॑ । ए॒तासा॑म् । ए॒व ।
 दे॒वता॑नाम् । सायु॑ज्यम् । ग॒च्छति॑ ॥

TS 5.7.6.1

TS 5.7.6.1

Samhita Paata

वयो वा अ॒ग्निर्यद॑ग्न॒चित् प॒क्षिणो॑ऽश्री॒यात् तमे॒वाग्निम॑द्या॒दा-र्ति॑माच्छे॒त् स॑व॒त्सुरं॑ व्र॒तं च॑रेत् स॑व॒त्सुरः॑
हि व्र॒तं नाति॑ प॒शुर्वा ए॒ष यद॑ग्निर॒हिन॑स्ति खलु॒ वै तं प॒शुर्य ए॑नं पु॒रस्ता॑त् प्र॒त्यञ्च॑मु॒पच॑र॒ति तस्मा॑त्
प॒श्चात् प्रा॒दुप॑चर्य आ॒त्मनो॑ऽहि॒ंसायै॑ तेजो॑ऽसि तेजो॑ मे यच्छ पृ॒थि॒र्वी॒यच्छ॑ - []

Pada Paata

वयः । वै । अ॒ग्निः । यत् । अ॒ग्नि॒चिदि॑त्य॒ग्नि - चि॒त् । प॒क्षिणः॑ । अ॒श्री॒यात् । तम् ।
ए॒व । अ॒ग्निम् । अ॒द्यात् । आ॒र्तिम् । ए॒ति । ऋ॒च्छेत् । स॑व॒त्सुरमि॑ति सं - व॒त्सुरम् ।
व्र॒तम् । च॑रेत् । स॑व॒त्सुरमि॑ति सं - व॒त्सुरम् । हि । व्र॒तम् । न । अ॒तीति॑ । प॒शुः ।
वै । ए॒षः । यत् । अ॒ग्निः । हि॒नस्ति॑ । खलु॒ । वै । तम् । प॒शुः । यः । ए॒नम् ।
पु॒रस्ता॑त् । प्र॒त्यञ्च॑म् । उ॒पच॑र॒तीत्यु॑प - च॒रति॑ । तस्मा॑त् । प॒श्चात् । प्रा॒ड् । उ॒पच॑र्य इत्यु॑प
- चर्यः । आ॒त्मनः॑ । अ॒हि॒ंसायै॑ । तेजः॑ । अ॒सि । तेजः॑ । मे । य॒च्छ । पृ॒थि॒वीम् । य॒च्छ ।

TS 5.7.6.2

TS 5.7.6.2

Samhita Paata

पृथिव्यै मां पाहि ज्योतिरसि ज्योतिर्मे यच्छान्तरिक्षं यच्छान्तरिक्षान्मा पाहि सुवरसि सुवर्मे यच्छ
 दिवं यच्छ दिवो मां पाहीत्याहेताभिर्वा इमे लोका विधृता यदेता उपदधात्येषां लोकानां विधृत्यै
 स्वयमातृण्णा उपधाय हिरण्येष्टका उपदधातीमे वै लोकाः स्वयमातृण्णा ज्योतिरुहिरण्यं यथ
 स्वयमातृण्णा उपधाय - []

Pada Paata

पृथिव्यै । मा । पाहि । ज्योतिः । असि । ज्योतिः । मे । यच्छ । अन्तरिक्षम् । यच्छ
 । अन्तरिक्षात् । मा । पाहि । सुवः । असि । सुवः । मे । यच्छ । दिवम् । यच्छ ।
 दिवः । मा । पाहि । इति । आह । एताभिः । वै । इमे । लोकाः । विधृता इति वि -
 धृताः । यत् । एताः । उपदधातीत्युप - दधाति । एषाम् । लोकानाम् । विधृत्या इति वि -
 धृत्यै । स्वयमातृण्णा इति स्वयं - आतृण्णाः । उपधायेत्युप - धाय । हिरण्येष्टका इति हिरण्य
 - इष्टकाः । उपेति । दधाति । इमे । वै । लोकाः । स्वयमातृण्णा इति स्वयं-आतृण्णाः ।
 ज्योतिः । हिरण्यम् । यत् । स्वयमातृण्णा इति स्वयं - आतृण्णाः । उपधायेत्युप - धाय ।

TS 5.7.6.3

TS 5.7.6.3

Samhita Paata

हिरण्येष्टका उपदधाती-मानेवैताभि-लोका-ज्योतिष्मतः कुरुतेऽथो एताभिरेवास्मां इमे लोकाः प्र
 भान्ति यास्ते अग्ने सूर्ये रुचं उद्यतो दिवमातृन्वन्ति रश्मिभिः । ताभिः सर्वाभी रुचे जनाय
 नस्कृधि ॥ या वो देवाः सूर्ये रुचो गोष्वश्वेषु या रुचः । इन्द्राग्नी ताभिः सर्वाभी रुचं नो धत्त

बृहस्पते ॥ रुचन्नो धेहि - []

Pada Paata

हिरण्येष्टका इति हिरण्य - इष्टकाः । उपदधातीत्युप - दधाति । इमान् । एव । एताभिः ।
 लोकान् । ज्योतिष्मतः । कुरुते । अथो इति । एताभिः । एव । अस्मै । इमे । लोकाः
 । प्रेति । भान्ति । याः । ते । अग्ने । सूर्ये । रुचः । उद्यत इत्युत् - यतः । दिवम् ।
 आतन्वन्तीत्या - तन्वन्ति । रश्मिभिरिति रश्मि - भिः ॥ ताभिः । सर्वाभिः । रुचे । जनाय
 । नः । कृधि ॥ याः । वः । देवाः । सूर्ये । रुचः । गोषु । अश्वेषु । याः । रुचः ॥
 इन्द्राग्नी इतीन्द्र-अग्नी । ताभिः । सर्वाभिः । रुचम् । नः । धत्त । बृहस्पते ॥ रुचम् । नः
 । धेहि ।

TS 5.7.6.4

TS 5.7.6.4

Samhita Paata

ब्राह्मणेषु रुचः राजसु नस्कृधि । रुचं विश्वेषु शूद्रेषु मयि धेहि रुचा रुचं ॥ द्वेधा वा अग्निं
 चिक्यान्स्य यश इन्द्रियं गच्छत्यग्निं वा चितमीजानं वा यदेता आहुतीर्जुहोत्यात्मन्नेव यश इन्द्रियं
 धत्त ईश्वरो वा एष आर्तिमार्तोऽग्निं चिन्वन्नधि क्रामति तत्त्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमान इति वारुण्यर्चा
 - []

Pada Paata

ब्राह्मणेषु । रुचम् । राजस्विति राज - सु । नः । कृधि ॥ रुचम् । विश्वेषु । शूद्रेषु ।
 मयि । धेहि । रुचा । रुचम् ॥ द्वेधा । वै । अग्निम् । चिक्यान्स्य । यशः । इन्द्रियम् ।
 गच्छति । अग्निम् । वा । चितम् । ईजानम् । वा । यत् । एताः । आहुतीरित्या - हुतीः
 । जुहोति । आत्मन् । एव । यशः । इन्द्रियम् । धत्ते । ईश्वरः । वै । एषः । आर्तिम् ।
 आर्तोरित्या - अर्तोः । यः । अग्निम् । चिन्वन् । अधिक्रामतीत्यधि - क्रामति । तत् । त्वा
 । यामि । ब्रह्मणा । वन्दमानः । इति । वारुण्या । ऋचा ।

TS 5.7.6.5**TS 5.7.6.5****Samhita Paata**

जुहुयाच्छान्तिरेवैषा ऽग्नेर्गुप्तिरात्मनो हविष्कृतो वा एष योऽग्निं चिनुते यथा वै हविः स्कन्दत्येवं वा
 एष स्कन्दति योऽग्निं चित्वा स्त्रियमुपैति मैत्रावरुण्याऽऽमिक्षया यजेत मैत्रावरुणतामेवोपैत्यात्मनो
 ऽस्कन्दाय यो वा अग्निमृतुस्थां वेदतुर्ऋतुरस्मै कल्पमान एति प्रत्येव तिष्ठति संवत्सरो वा अग्निर्
 - []

Pada Paata

जुहुयात् । शान्तिः । एव । एषा । अग्नेः । गुप्तिः । आत्मनः । हविष्कृत इति हविः - कृतः

TS 5.7.6.6

Samhita Paata

ऋतुस्थास्तस्य वसन्तः शिरो ग्रीष्मो दक्षिणः पक्षो वरुषाः पुच्छः शरदुत्तरः पक्षो हेमन्तो मद्ध्यं
पूर्वपक्षा-श्चित्तयोऽपरपक्षाः पुरीष-महोरात्राणीष्टका एष वा अग्निः ऋतुस्था य एवं वेदतुर्ऋतुरस्मै
कल्पमान एति प्रत्येव तिष्ठति प्रजापतिर्वा एतं ज्यैष्ठ्यकामो न्यधत्त ततो वै स ज्यैष्ठ्यमगच्छद्य एवं
विद्वानग्निं चिनुते () ज्यैष्ठ्यमेव गच्छति ॥

Pada Paata

ऋतुस्था इत्यृत्तु - स्थाः । तस्यं । वसन्तः । शिरः । ग्रीष्मः । दक्षिणः । पक्षः । वरुषाः । पुच्छम् । शरत् । उत्तर इत्युत् - तरः । पक्षः । हेमन्तः । मद्ध्यम् । पूर्वपक्षा इति पूर्व - पक्षाः । चितयः । अपरपक्षा इत्यपर - पक्षाः । पुरीषम् । अहोरात्राणीत्यहः-रात्राणि । इष्टकाः

। ए॒षः । वै । अ॒ग्निः । ऋ॒तु॒स्था इत्यृ॑तु - स्थाः । यः । ए॒वम् । वे॒दं । ऋ॒तु॒र॒ऋ॒तु॒रित्यृ॑तुः
 - ऋ॒तुः । अ॒स्मै । क॒ल्प॑मानः । ए॒ति । प्र॒ती॒तिं । ए॒व । ति॒ष्ठ॒ति । प्र॒जाप॑तिरिति प्र॒जा - प॒तिः
 । वै । ए॒तम् । ज्यै॒ष्ठ्य॑काम॒ इति॑ ज्यै॒ष्ठ्यं - का॒म् । नी॒तिं । अ॒ध॒त्त । त॒तः । वै । सः ।
 ज्यै॒ष्ठ्यम् । अ॒ग॒च्छ॒त् । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्निम् । चि॒नु॒ते () । ज्यै॒ष्ठ्यम् । ए॒व ।
 ग॒च्छ॒ति ॥

TS 5.7.7.1

TS 5.7.7.1

Samhita Paata

यदाकू॑ताथ॒ सम॑सु॒स्रोद्धृ॑दो वा॒ मन॑सो वा॒ संभृ॑तं चक्षु॑षो वा । तमनु॑ प्रेहि॑ सु॒कृत॑स्य॒ लोकं॑ यत्र॒ ऋष॑यः
 प्रथ॑म॒जा ये पु॑रा॒णाः ॥ ए॒तं स॑ध॒स्थं परि॑ ते द॒दामि॑ यमा॒वहा॑च्छे॒वधिं॑ जा॒तवे॑दाः । अ॒न्वा॒ग॒न्ता
 य॒ज्ञप॑तिर्वो॒ अत्र॑ तं स्म॑ जानी॒त पर॑मे व्यो॒मन् ॥ जा॒नी॒तादे॑नं पर॑मे व्यो॒मन् दे॒वाः स॑ध॒स्था वि॒द
 रू॒पम॑स्य । यदा॑गच्छा॒त् - []

Pada Paata

यत् । आकू॑ता॒दित्या॑ - कू॒तात् । स॒म॑सु॒स्रो॒दि॒तिं सं - अ॒सु॒स्रोत् । हृ॒दः । वा॒ । मन॑सः । वा॒
 । संभृ॑त॒मि॒ति सं - भृ॒तम् । चक्षु॑षः । वा॒ ॥ तम् । अनु॑ । प्रे॒तिं । इ॒हि । सु॒कृत॑स्येति॑ सु -
 कृत॑स्य॒ । लो॒कम् । यत्र॑ । ऋष॑यः । प्र॒थ॒म॒जा इति॑ प्रथ॒म॒जाः । ये । पु॒रा॒णाः ॥ ए॒तम् ।
 स॒ध॒स्थेति॑ स॒ध - स्थ॑ । प॒री॒तिं । ते । द॒दामि॑ । यम् । आ॒वहा॑दित्या॑ - वहा॑त् । शे॒व॒धि॒मि॒ति
 शे॒व - धि॑म् । जा॒तवे॑दा इति॑ जा॒त - वे॒दाः ॥ अ॒न्वा॒ग॒न्तेत्य॑नु॒आ॒ग॒न्ता । य॒ज्ञ॒प॒तिरिति॑ य॒ज्ञ॒प॒तिः

। वः । अत्र । तम् । स्म । जानीत । परमे । व्योमन्निति वि-ओमन् ॥ जानीतात् । एनम् । परमे । व्योमन्निति वि - ओमन् । देवाः । सधस्था इति सध - स्थाः । विद । रूपम् । अस्य ॥ यत् । आगच्छादित्या - गच्छात् ।

TS 5.7.7.2

TS 5.7.7.2

Samhita Paata

पृथिभिर्देवयानैरिष्टापूर्ते कृणुतादाविरस्मै ॥ सं प्र च्यवद्धमनु सं प्र याताग्ने पथो देवयानान् कृणुद्धं । अस्मिन्थ सधस्थे अद्ध्युत्तरस्मिन् विश्वे देवा यजमानश्च सीदत ॥ प्रस्तुरेण परिधिनां सुचा वेद्यां च बरुहिषां । ऋचेमं यज्ञं नो वह सुवदेवेषु गन्तवे ॥ यदिष्टं यत् परादानं यद्वत्तं या च दक्षिणा । त - []

Pada Paata

पृथिभिरिति पृथि - भिः । देवयानैरिति देव - यानैः । इष्टापूर्ते इतीष्टा-पूर्ते । कृणुतात् । आविः । अस्मै ॥ सम् । प्रेति । च्यवद्धम् । अन्विति । सम् । प्रेति । यात् । अग्ने । पथः । देवयानानिति देव - यानान् । कृणुद्धम् ॥ अस्मिन् । सधस्थ इति सध - स्थे । अधीति । उत्तरस्मिन्नित्युत् - तरस्मिन् । विश्वे । देवाः । यजमानः । च । सीदत ॥ प्रस्तुरेणेति प्र - स्तुरेण । परिधिनेति परि - धिनां । सुचा । वेद्यां । च । बरुहिषां ॥ ऋचा । इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे ॥ यत् । इष्टम् । यत् । परादानमिति परा - दानम्

। यत् । दत्तम् । या । च । दक्षिणा ॥ तत् ।

TS 5.7.7.3

TS 5.7.7.3

Samhita Paata

-दुग्निर्वैश्वकर्मणः सुवर्देवेषु नो दधत् ॥ येना सहस्रं वहसि येनाग्रे सर्ववेदसं । तेनेमं यज्ञं नो वह सुवर्देवेषु गन्तवे ॥ येनाग्रे दक्षिणा युक्ता यज्ञं वहन्त्यृत्विजः । तेनेमं यज्ञं नो वह सुवर्देवेषु गन्तवे ॥ येनाग्रे सुकृतः पथा मधोर्द्धारा व्यानशुः । तेनेमं यज्ञं नो वह सुवर्देवेषु गन्तवे () ॥ यत्र धारा अनपेता मधोर्धृतस्य च याः । तदुग्निर्वैश्वकर्मणः सुवर्देवेषु नो दधत् ॥

Pada Paata

अग्निः । वैश्वकर्मण इति वैश्व - कर्मणः । सुवः । देवेषु । नः । दधत् ॥ येन । सहस्रम् । वहसि । येन । अग्रे । सर्ववेदसमिति सर्व - वेदसम् ॥ तेन । इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे ॥ येन । अग्रे । दक्षिणाः । युक्ताः । यज्ञम् । वहन्ति । ऋत्विजः ॥ तेन । इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे ॥ येन । अग्रे । सुकृत इति सु - कृतः । पथा । मधोः । धाराः । व्यानशुरिति वि - आनशुः ॥ तेन । इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे () ॥ यत्र । धाराः । अनपेता इत्यनप - इताः । मधोः । धृतस्य । च । याः ॥ तत् । अग्निः । वैश्वकर्मण इति वैश्व - कर्मणः । सुवः । देवेषु । नः । दधत् ॥

TS 5.7.8.1

TS 5.7.8.1

Samhita Paata

यास्ते॑ अ॒ग्ने स॒मिधो॑ या॒नि धाम॑ या जि॒ह्वा जा॑तवेदो॒ यो अ॒र्चिः । ये ते॑ अ॒ग्ने मे॒डयो॑ य
इ॒न्द्रव॑स्तेभि॒रात्मानं॑ चि॒नुहि॑ प्रजा॒नन् ॥ उ॒थ्स॒न्नय॑ज्ञो वा ए॒ष यद॑ग्निः किं वाऽहै॒तस्य॑ क्रि॒यते॑ किं
वा॒ न यद्वा अ॑द्भ्यु॒र॒ग्नेश्चि॒न्वन्-न्त॑रेत्या॒त्मनो॑ वै तद॒न्तरे॑ति॒ यास्ते॑ अ॒ग्ने स॒मिधो॑ या॒नि - []

Pada Paata

याः । ते । अ॒ग्ने । स॒मिधु॑ इति सं - इधः । या॒नि । धाम॑ । या । जि॒ह्वा । जा॑तवेद॒ इति॑
जा॑त-वेदः । यः । अ॒र्चिः ॥ ये । ते । अ॒ग्ने । मे॒डयः॑ । ये । इ॒न्द्रवः॑ । तेभिः । आ॒त्मान॑म्
। चि॒नुहि॑ । प्रजा॒नन्ति॑ प्र - जा॒नन् ॥ उ॒थ्स॒न्नय॑ज्ञ इत्यु॒थ्सन्न॑ - य॒ज्ञः । वै । ए॒षः । यत् ।
अ॒ग्निः । किम् । वा॒ । अ॒हं । ए॒तस्य॑ । क्रि॒यते॑ । किम् । वा॒ । न । यत् । वै । अ॑द्भ्युः
। अ॒ग्नेः । चि॒न्वन् । अ॒न्तरे॑तीय॒न्तः - ए॒ति॑ । आ॒त्मनः॑ । वै । तत् । अ॒न्तः । ए॒ति॑ । याः
। ते । अ॒ग्ने । स॒मिधु॑ इति सं - इधः । या॒नि ।

TS 5.7.8.2

TS 5.7.8.2

Samhita Paata

धामेत्याहैषा वा अग्नेः स्वयं चितिरग्निरेव तदग्निं चिनोति नाद्धर्युरात्मनोऽन्तरेति चतस्र आशाः
प्रचरन्त्वग्रयं इमं नो यज्ञं नयतु प्रजानन् । घृतं पिन्वन्नजरं सुवीरं ब्रह्म समिद्-भवत्याहुतीनां
॥सुवर्गाय वा एष लोकायोप धीयते यत् कूर्मश्चतस्र आशाः प्र चरन्त्वग्रय इत्याह - []

Pada Paata

धामं । इति । आह । एषा । वै । अग्नेः । स्वयंचितिरिति स्वयं - चितिः । अग्निः ।
एव । तत् । अग्निम् । चिनोति । न । अद्धर्युः । आत्मनः । अन्तः । एति । चतस्रः
। आशाः । प्रेति । चरन्तु । अग्रयः । इमम् । नः । यज्ञम् । नयतु । प्रजानन्निति प्र -
जानन् ॥ घृतम् । पिन्वन्नं । अजरम् । सुवीरमिति सु-वीरम् । ब्रह्म । समिदिति सं - इत् ।
भवति । आहुतीनामित्या - हुतीनाम् ॥ सुवर्गायेति सुवः - गायं । वै । एषः । लोकायं ।
उपेति । धीयते । यत् । कूर्मः । चतस्रः । आशाः । प्रेति । चरन्तु । अग्रयः । इति । आह ।

TS 5.7.8.3

TS 5.7.8.3

Samhita Paata

दिशं एवैतेन प्र जानातीमं नो यज्ञं नयतु प्रजानन्नित्याह सुवर्गस्य लोकस्याभिनीत्यै ब्रह्म समिद्-
भवत्याहुतीनामित्याह ब्रह्मणा वै देवाः सुवर्गं लोकमायन् यद्-ब्रह्मण्वत्योपदधाति ब्रह्मणैव तद्-
यजमानः सुवर्गं लोकमेति प्रजापतिर्वा एष यदग्निस्तस्य प्रजाः पशवः छन्दांसि रूपं सर्वान्
वर्णानिष्टकानां () कुर्याद् रूपेणैव प्रजां पशून् छन्दांस्यव रुन्धेऽथौ प्रजाभ्य एवैनं पशुभ्यः

छन्दोभ्यो ऽवरुद्ध्यं चिनुते ॥

Pada Paata

दिशः । ए॒व । ए॒तेन॑ । प्रेति॑ । जा॒ना॒ति । इ॒मम् । नः । य॒ज्ञम् । न॒य॒तु । प्र॒जा॒न॒त्रि॒ति॒ प्र -
जा॒न॒न् । इति॑ । आ॒ह । सु॒व॒र्ग॒स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒क॒स्य॑ । अ॒भिनी॑त्या इत्य॒भि-नी॑त्यै ।
ब्रह्म॑ । स॒मिदि॑ति सं - इत् । भ॒व॒ति । आहु॑तीना॒मित्या - हु॒तीना॑म् । इति॑ । आ॒ह । ब्रह्म॑णा
। वै । दे॒वाः । सु॒व॒र्ग॒मिति॑ सु॒वः - ग॒म् । लो॒क॒म् । आ॒य॒न् । यत् । ब्रह्म॑ण्व॒त्येति॑ ब्रह्म॑ण् -
व॒त्या । उ॒प॒दधा॑तीत्यु॒प - दधा॑ति । ब्रह्म॑णा । ए॒व । तत् । यज॑मानः । सु॒व॒र्ग॒मिति॑ सु॒वः -
ग॒म् । लो॒क॒म् । ए॒ति । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । वै । ए॒षः । यत् । अ॒ग्निः । तस्य॑
। प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प॒शवः॑ । छ॒न्दा॑ंसि । रू॒पम् । स॒र्वान् । वर्णान् । इष्ट॑कानाम् ()
। कुर्या॑त् । रू॒पेण॑ । ए॒व । प्र॒जामि॑ति प्र - जा॒म् । प॒शून् । छ॒न्दा॑ंसि । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ।
अथो॑ इति॑ । प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र - जा॒भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । प॒शुभ्य॑ इति॑ प॒शु-भ्यः॑ । छ॒न्दो॑भ्य॑
इति॑ छ॒न्दः - भ्यः॑ । अ॒वरु॑द्ध्येत्य॒व - रुद्ध्य॑ । चि॒नुते ॥

TS 5.7.9.1

TS 5.7.9.1

Samhita Paata

मयि॑ गृह्णाम्य॒ग्रे अ॒ग्निः॑ रा॒यस्पोषा॑य सु॒प्रजा॑स्त्वाय॒ सुवी॑र्याय । मयि॑ प्र॒जां मयि॑ वर्चो॑ दधा॒म्यरि॑ष्टाः
स्याम॑ त॒नुवा॑ सु॒वीराः॑ ॥यो नो॑ अ॒ग्निः॑ पि॒तरो॑ हृ॒त्स्वन्तर॑म॒र्त्यो म॒र्त्यां॑ आवि॒वेश॑ । तमा॒त्मन् परि॑

गृह्णीमहे वयं मा सो अस्माः अवहाय परां गात् ॥ यदद्वयुरात्मन्नाग्निम-गृहीत्वाऽग्निं चिनुयाद्योऽस्य
स्वोऽग्निस्तमपि - []

Pada Paata

मयि । गृह्णामि । अग्रे । अग्निम् । रायः । पोषाय । सुप्रजास्त्वायेति सुप्रजाः - त्वायं ।
सुवीर्यायेति सु - वीर्याय ॥ मयि । प्रजामिति प्र - जाम् । मयि । वचः । दुधामि । अरिष्टाः
। स्याम् । तनुवा । सुवीरा इति सु - वीराः ॥ यः । नः । अग्निः । पितरः । हृत्स्विति हृत्
- सु । अन्तः । अमर्त्यः । मर्त्यान् । आविवेशेत्या - विवेश ॥ तम् । आत्मन् । परीति ।
गृह्णीमहे । वयम् । मा । सः । अस्मान् । अवहायेत्यव - हायं । परेति । गात् ॥ यत् ।
अद्वयुः । आत्मन् । अग्निम् । अगृहीत्वा । अग्निम् । चिनुयात् । यः । अस्य । स्वः ।
अग्निः । तम् । अपीति ।

TS 5.7.9.2

TS 5.7.9.2

Samhita Paata

यजमानाय चिनुयादग्निं खलु वै पशवोऽनूपं तिष्ठन्तेऽपक्रामुंका अस्मात् पशवः स्युर्मयि गृह्णाम्यग्रे
अग्निमित्याहाऽऽत्मन्नेव स्वमग्निं दाधार नास्मात् पशवोऽपं क्रामन्ति ब्रह्मवादिनो वदन्ति यन्मृचाऽऽपश्चाग्नेरेनाद्यमथ
कस्मान्मृदा चाद्भिश्चाग्निश्चीयत् इति यदुद्भिः संयौ - []

Pada Paata

यजमानाय । चिनुयात् । अग्निम् । खलु । वै । पशवः । अनु । उपेति । तिष्ठन्ते ।
 अपक्रामुका इत्यप - क्रामुकाः । अस्मात् । पशवः । स्युः । मयि । गृह्णामि । अग्ने ।
 अग्निम् । इति । आह । आत्मन् । एव । स्वम् । अग्निम् । दाधार । न । अस्मात् ।
 पशवः । अपेति । क्रामन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । यत् । मृत् । च ।
 आपः । च । अग्नेः । अनाद्यम् । अथ । कस्मात् । मृदा । च । अद्भिरित्यन्त-भिः । च ।
 अग्निः । चीयते । इति । यत् । अद्भिरित्यन्त - भिः । संयौतीति सं - यौति ।

TS 5.7.9.3**TS 5.7.9.3****Samhita Paata**

-त्यापो वै सर्वा देवता देवताभिरेवैनं सः सृजति यन्मृदा चिनोतीयं वा अग्निर्वैश्वानरोऽग्नौ तदग्निं
 चिनोति ब्रह्मवादिनो वदन्ति यन्मृदा चाद्भिश्चाग्निश्चीयतेऽथ कस्मादग्निरुच्यते इति यच्छन्दोभि-
 श्चिनोत्यग्नयो वै छन्दांसि तस्मादग्निरुच्यतेऽथो इयं वा अग्निर्वैश्वानरो य - []

Pada Paata

आपः । वै । सर्वाः । देवताः । देवताभिः । एव । एनम् । समिति । सृजति । यत् ।
 मृदा । चिनोति । इयम् । वै । अग्निः । वैश्वानरः । अग्निना । एव । तत् । अग्निम् ।

चिनोति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म - वादिनः । वदन्ति । यत् । मृदा । च । अद्भिरित्यत् - भिः । च । अग्निः । चीयते । अथ । कस्मात् । अग्निः । उच्यते । इति । यत् । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । चिनोति । अग्रयः । वै । छन्दांसि । तस्मात् । अग्निः । उच्यते । अथो इति । इयम् । वै । अग्निः । वैश्वानरः । यत् ।

TS 5.7.9.4

TS 5.7.9.4

Samhita Paata

-न्मृदा चिनोति तस्मादग्निरुच्यते हिरण्येष्टका उप दधाति ज्योतिर्वै हिरण्यं ज्योतिरेवाऽस्मिन् दधात्यथो तेजो वै हिरण्यं तेज एवाऽऽत्मन् धत्ते यो वा अग्निः सर्वतोमुखं चिनुते सर्वासु प्रजास्वन्नमति सर्वा दिशोऽभि जयति गायत्रीं पुरस्तादुप दधाति त्रिष्टुभं दक्षिणतो जगतीं पश्चादनुष्टुभमुत्तरतः पङ्क्तिं मद्ध्यं एष वा () अग्निः सर्वतोमुखस्तं य एवं विद्वाश्चिनुते सर्वासु प्रजास्वन्नमति सर्वा दिशोऽभि जयत्यथो दिश्येव दिशं प्र वयति तस्माद्दिशि दिक् प्रोता ॥

Pada Paata

मृदा । चिनोति । तस्मात् । अग्निः । उच्यते । हिरण्येष्टका इति हिरण्य - इष्टकाः । उपेति । दधाति । ज्योतिः । वै । हिरण्यम् । ज्योतिः । एव । अस्मिन् । दधाति । अथो इति । तेजः । वै । हिरण्यम् । तेजः । एव । आत्मन् । धत्ते । यः । वै । अग्निम् । सर्वतोमुखमिति सर्वतः - मुखम् । चिनुते । सर्वासु । प्रजास्विति प्र - जासु । अन्नम् । अत्ति । सर्वाः । दिशः

। अ॒भी॒ति॑ । ज॒य॒ति॑ । गा॒य॒त्री॒म् । पु॒र॒स्ता॑त् । उ॒पे॒ति॑ । दु॒धा॒ति॑ । त्रि॒ष्टु॒भ॑म् । दु॒क्षि॒ण॒तः॑ ।
जग॑तीम् । प॒श्चा॒त् । अ॒नु॒ष्टु॒भ॒मित्य॑नु॒स्तु॒भ॑म् । उ॒त्त॒र॒त॑ इत्यु॒त॒त॒र॒तः॑ । प॒ङ्क्ति॑म् । म॒द्वय॑ । ए॒षः ।
वै () । अ॒ग्निः । स॒र्व॒तो॒मुख॑ इति॑ स॒र्व॒तः॑ - मुखः । तम् । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । चि॒नु॒ते ।
स॒र्वा॑सु । प्र॒जा॒स्वि॒ति॑ प्र॒जा॒सु॑ । अ॒न्न॑म् । अ॒त्ति॑ । स॒र्वाः॑ । दि॒शः॑ । अ॒भी॒ति॑ । ज॒य॒ति॑ । अ॒थो॒
इति॑ । दि॒शि॑ । ए॒व । दि॒श॑म् । प्रे॒ति॑ । व॒य॒ति॑ । तस्मा॑त् । दि॒शि॑ । दिक् । प्रो॒ते॒ति॑ प्र - उ॒ता ॥

TS 5.7.10.1

TS 5.7.10.1

Samhita Paata

प्र॒जा॒प॑ति॒रि॒ति॑ सृ॒ज॒त॑ सौ॒ऽस्मा॒त् सृ॒ष्टः॑ प्रा॒ङ् प्रा॒ऽद॒व॒त् तस्मा॑ अ॒श्वं॑ प्र॒त्या॑स्य॒त् स दक्षि॑णाऽऽव॑र्त॒त्
तस्मै॑ वृ॒ष्णिं॑ प्र॒त्या॑स्य॒त् स प्र॒त्य॒ङ्घ्रा॑ऽव॒र्त॒त् तस्मा॑ ऋ॒ष॒भं॑ प्र॒त्या॑स्य॒त् स उ॒द॒ङ्घ्रा॑ऽव॒र्त॒त् तस्मै॑ ब॒स्तं॑
प्र॒त्या॑स्य॒त् स ऊ॒र्ध्व॑ऽद॒व॒त् तस्मै॑ पु॒रु॑षं॒ प्र॒त्या॑स्य॒द्यत् पं॑शु॒शी॒र॒षा॒ण्यु॑प॒द॒धा॑ति॒ स॒र्व॒त॑ ए॒वैन॑ - []

Pada Paata

प्र॒जा॒प॑ति॒रि॒ति॑ प्र॒जा - प॒तिः॑ । अ॒ग्नि॑म् । अ॒सृ॒ज॒त॑ । सः । अ॒स्मा॒त् । सृ॒ष्टः॑ । प्रा॒ङ् । प्रे॒ति॑
। अ॒द॒व॒त् । तस्मै॑ । अ॒श्व॑म् । प्र॒ती॒ति॑ । आ॒स्य॒त् । सः । दक्षि॑णा । ए॒ति॑ । अ॒व॒र्त॒त्
। तस्मै॑ । वृ॒ष्णि॑म् । प्र॒ती॒ति॑ । आ॒स्य॒त् । सः । प्र॒त्य॒ङ् । ए॒ति॑ । अ॒व॒र्त॒त् । तस्मै॑ ।
ऋ॒ष॒भ॑म् । प्र॒ती॒ति॑ । आ॒स्य॒त् । सः । उ॒द॒ङ् । ए॒ति॑ । अ॒व॒र्त॒त् । तस्मै॑ । ब॒स्त॑म् ।
प्र॒ती॒ति॑ । आ॒स्य॒त् । सः । ऊ॒र्ध्वः॑ । अ॒द॒व॒त् । तस्मै॑ । पु॒रु॑षम् । प्र॒ती॒ति॑ । आ॒स्य॒त्

। यत् । पशुशीरूषाणीति पशु - शीरूषाणि । उपदधातीत्युप - दधाति । सर्वतः । एव । एनम् ।

TS 5.7.10.2

TS 5.7.10.2

Samhita Paata

मवरुद्धयं चिनुत एता वै प्राणभृतश्चक्षुष्मतीरिष्टका यत् पशुशीरूषाणि यत् पशुशीरूषाण्युपदधाति
ताभिरेव यजमानोऽमुष्मिन् लोके प्राणित्यथो ताभिरेवास्मां इमे लोकाः प्र भान्ति मृदाऽभिलिप्योप
दधाति मेद्धयत्वाय पशुर्वा एष यदग्निरन्नं पशवं एष खलु वा अग्निर्यत् पशुशीरूषाणि यं कामयेत
कनीयोऽस्यान्नश्च - []

Pada Paata

अवरुद्धयेत्येव - रुद्धयं । चिनुते । एताः । वै । प्राणभृत इति प्राण - भृतः । चक्षुष्मतीः ।
इष्टकाः । यत् । पशुशीरूषाणीति पशु - शीरूषाणि । यत् । पशुशीरूषाणीति पशु - शीरूषाणि
। उपदधातीत्युप - दधाति । ताभिः । एव । यजमानः । अमुष्मिन् । लोके । प्रेतिं ।
अनिति । अथो इति । ताभिः । एव । अस्मै । इमे । लोकाः । प्रेतिं । भान्ति । मृदा ।
अभिलिप्येत्यभि - लिप्यं । उपेति । दधाति । मेद्धयत्वायेति मेद्धय-त्वायं । पशुः । वै । एषः
। यत् । अग्निः । अन्नम् । पशवं । एषः । खलु । वै । अग्निः । यत् । पशुशीरूषाणीति
पशु-शीरूषाणि । यम् । कामयेत । कनीयः । अस्य । अन्नम् ।

TS 5.7.10.3

TS 5.7.10.3

Samhita Paata

स्यादिति॑ सं॒तरां॑ तस्य॑ प॒शु॒शी॒रू॒षा॒ण्युप॑ द॒द्ध्यात् कनी॑य ए॒वास्या॑न्नं भवति॑ यं का॒मये॑त सु॒माव॑द॒स्यान्न॑ः
स्यादिति॑ म॒द्ध्यत॑स्तस्योप॑ द॒द्ध्यात् सु॒माव॑-दे॒वास्या॑न्नं भवति॑ यं का॒मये॑त भू॒योऽस्या॑न्नः॑ स्या॒दित्यन्ते॑षु
तस्य॑ व्यु॒दूहो॑प॑ द॒द्ध्यादन्त॑त ए॒वास्मा॑ अ॒न्नम॑व रु॒न्धे भू॒योऽस्या॑न्नं भवति॑ () ॥

Pada Paata

स्यात् । इति॑ । सं॒तरा॑मिति॑ सं - त॒राम् । तस्य॑ । प॒शु॒शी॒रू॒षा॒णीति॑ प॒शु - शी॒रू॒षाणि॑ ।
उपेति॑ । द॒द्ध्यात् । कनी॑यः । ए॒व । अ॒स्य । अ॒न्नम् । भ॒वति॑ । यम् । का॒मये॑त ।
सु॒माव॑त् । अ॒स्य । अ॒न्नम् । स्यात् । इति॑ । म॒द्ध्यतः॑ । तस्य॑ । उपेति॑ । द॒द्ध्यात्
। सु॒माव॑त् । ए॒व । अ॒स्य । अ॒न्नम् । भ॒वति॑ । यम् । का॒मये॑त । भू॒यः । अ॒स्य ।
अ॒न्नम् । स्यात् । इति॑ । अन्ते॑षु । तस्य॑ । व्यु॒दूहो॑ति॑ वि - उ॒दूह्य॑ । उपेति॑ । द॒द्ध्यात् ।
अ॒न्ततः॑ । ए॒व । अ॒स्मै । अ॒न्नम् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । भू॒यः । अ॒स्य । अ॒न्नम् । भ॒वति॑ () ॥

TS 5.7.11.1

TS 5.7.11.1

Samhita Paata

स्ते॒गान् द॒ष्ट्रा॑भ्यां म॒ण्डू॒कान् ज॑भ्येभि॒राद॑कां-खा॒देनो॑र्ज॒ः स॒ः सू॒देना॑*ऽर॑ण्यं जा॒बीले॑न् मृदं॑ ब॒र्स्वेभिः॑
शर्क॑राभि॒रव॑का॒मव॑काभिः॒ शर्क॑रामु॒त्सा॒देन॑ जि॒ह्वा॒मव॑क्र॒न्देन् तालु॑ः सर॑स्वतीं जिह्वा॒ग्रेण॑ ॥

Pada Paata

स्ते॒गान् । द॒ष्ट्रा॑भ्याम् । म॒ण्डू॒कान् । ज॑भ्येभिः । आ॒द॒काम् । खा॒देन॑ । ऊ॒र्जम् । स॒ःसू॒देनेति॑
सं-सू॒देन॑ । अ॒र॑ण्यम् । जा॒बीले॑न् । मृद॑म् । ब॒र्स्वेभिः । शर्क॑राभिः । अ॒व॒काम् । अ॒व॒काभिः
। शर्क॑राम् । उ॒त्सा॒देनेत्यु॑त् - सा॒देन॑ । जि॒ह्वाम् । अ॒व॒क्र॒न्देनेत्य॑व - क्र॒न्देन॑ । तालु॑म् ।
सर॑स्वतीम् । जिह्वा॒ग्रेणेति॑ जिह्वा - अ॒ग्रेण॑ ॥

TS 5.7.12.1

TS 5.7.12.1

Samhita Paata

वाज॑ः हनू॑भ्याम॒प आ॒स्ये॑नाऽऽ*दि॒त्या-ञ्छ॑मश्रु॒भि-रु॒पया॑म-म॒धरे॑णोष्ठे॒न् स॒दुत्त॑रे॒णान्त॑रेणा-नू॒का॒शं प्र॑का॒शेन॑
बाह्य॑ः स्तनयि॒त्तुं निर्बा॑धेन॒ सूर्या॑ग्री चक्षु॑भ्यां वि॒द्युतौ॑ क॒नान॑काभ्याम॒शनिं॑ म॒स्तिष्के॑ण॒ बलं॑ म॒ज्जभिः॑ ॥

Pada Paata

वाज॑म् । हनू॑भ्यामि॒ति ह॑नु - भ्या॒म् । अ॒पः । आ॒स्ये॑न । आ॒दि॒त्यान् । श॒मश्रु॑भिरि॒ति श॒मश्रु॑ -

भिः । उप॒या॒ममि॒त्यु॒प - या॒मम् । अध॑रेण । ओ॒ष्ठेन॑ । सत् । उत्त॑रे॒णे॒त्यु॒त् - त॒रेण॑ । अ॒न्त॑रेण । अ॒नू॒का॒शमि॒त्य॑नु - का॒शम् । प्र॒का॒शेनेति॑ प्र - का॒शेन॑ । बा॒ह्यम् । स्त॒न॒यि॒त्नु॒म् । नि॒र्बा॒धेनेति॑ निः-बा॒धेन॑ । सू॒र्या॒ग्री इति॑ सू॒र्य-अ॒ग्री । चक्षु॑र्भ्या॒मिति॑ चक्षुः - भ्या॒म् । वि॒द्युता॒विति॑ वि - द्यु॒तौ । क॒नान॑का॒भ्याम् । अ॒शनि॑म् । म॒स्ति॒ष्केण॑ । ब॒लम् । म॒ज्जभि॑रिति॑ म॒ज्ज - भिः ॥

TS 5.7.13.1

TS 5.7.13.1

Samhita Paata

कू॒र्मा-च्छ॑फैर॒च्छला॑भिः । क॒पिञ्ज॑लान्॒थसाम॑ । कु॒ष्ठिका॑भिर्ज॒वं जङ्घा॑भिर॒गदं॑ जानु॑भ्यां वी॒र्यं॑ कु॒हाभ्यां॑ भ॒यं । प्र॒चा॒लाभ्यां॑ गु॒होप॑प॒क्षाभ्यां॑-म॒श्विना॒वः॑ सा॒भ्यामदि॑तिः॑ शी॒र्ष्णा निर॑-ऋ॒तिं निजा॑ल्मकेन शी॒र्ष्णा ॥

Pada Paata

कू॒र्मान् । श॒फैः । अ॒च्छला॑भिः । क॒पिञ्ज॑लान् । सामं । कु॒ष्ठिका॑भिः । ज॒वम् । जङ्घा॑भिः । अ॒गद॑म् । जानु॑भ्या॒मिति॑ जानु॑भ्याम् । वी॒र्यम् । कु॒हाभ्या॑म् । भ॒यम् । प्र॒चा॒लाभ्या॑मिति॑ प्र - चा॒लाभ्या॑म् । गु॒हा । उप॑प॒क्षाभ्या॑मि॒त्यु॒प - प॒क्षाभ्या॑म् । अ॒श्विनौ । अ॒शसा॑भ्याम् । अदि॑तिम् । शी॒र्ष्णा । निर॑-ऋ॒तिमिति॑ निः - ऋ॒तिम् । निजा॑ल्मके॒नेति॑ निः-जा॒ल्मके॒न । शी॒र्ष्णा ॥

TS 5.7.14.1**TS 5.7.14.1****Samhita Paata**

यो॒क्रं गृ॒द्धाभि॑र्यु॒गमा॑न॒तेन॑ चि॒त्तं म॑न्या॒भिः सं॒क्रो॒शान् प्रा॒णैः प्र॑का॒शेन॑ त्वचं॑ पराका॒शेना॑न्त॒रां मु॒शका॑न्
के॒शैरिन्द्र॑ः स्व॒पसा॑ वहे॒न बृ॒हस्प॑तिः॑ शकु॒निसा॑दे॒न रथ॑मु॒ष्णिहा॑भिः ॥

Pada Paata

यो॒क्रम् । गृ॒द्धाभिः॑ । यु॒गम् । आ॒न॒ते॒नेत्या॑ - न॒तेन॑ । चि॒त्तम् । म॑न्या॒भिः । स॒क्र॒ञ्छा॒निति॑
सं - क्रो॒शान् । प्रा॒णैरिति॑ प्र - अ॒नैः । प्र॒का॒शेनेति॑ प्र - का॒शेन॑ । त्वच॑म् । प॒रा॒का॒शेनेति॑ परा
- का॒शेन॑ । अ॒न्त॒राम् । मु॒शका॑न् । के॒शैः । इन्द्र॑म् । स्व॒प॒सेति॑ सु - अ॒पसा॑ । वहे॒न ।
बृ॒हस्प॑तिम् । शकु॒नि॒सा॒देनेति॑ शकु॒नि - सा॒देन॑ । रथ॑म् । उ॒ष्णिहा॑भिः ॥

TS 5.7.15.1**TS 5.7.15.1****Samhita Paata**

मि॒त्रावरु॑णौ श्रो॒णीभ्या॑मिन्द्रा॒ग्नी शि॑ख॒ण्डाभ्या॑-मिन्द्रा॒बृ॒हस्प॑ती ऊ॒रुभ्या॑मिन्द्रा॒विष्णू॑ अ॒ष्टीव॑द्भ्याः॑ सवि॒तारं॑
पु॒च्छेन॑ गन्ध॒र्वाञ्छे॑पे॒ना-प॑स॒रसो॑ मु॒ष्काभ्या॑ पव॑मानं पा॒युना॑ प॒वित्रं॑ पो॒त्राभ्या॑मा॒क्रम॑णः॑ स्थू॒राभ्या॑

प्रतिक्रमणं कुष्ठाभ्यां ॥

Pada Paata

मित्रावरुणाविति मित्रा - वरुणौ । श्रोणीभ्यामिति श्रोणि - भ्याम् । इन्द्राग्नी इतीन्द्र - अग्नी ।
शिखण्डाभ्याम् । इन्द्राबृहस्पती इतीन्द्रा - बृहस्पती । ऊरुभ्यामित्युरु - भ्याम् । इन्द्राविष्णु
इतीन्द्रा - विष्णू । अष्टीवद्भ्यामित्यष्टीवत् - भ्याम् । सवितारम् । पुच्छेन । गन्धर्वान् । शेषेन
। अप्सरसः । मुष्काभ्याम् । पवमानम् । पायुना । पवित्रम् । पोत्राभ्याम् । आक्रमणमित्या
- क्रमणम् । स्थूराभ्याम् । प्रतिक्रमणमिति प्रति - क्रमणम् । कुष्ठाभ्याम् ॥

TS 5.7.16.1

TS 5.7.16.1

Samhita Paata

इन्द्रस्य क्रोडो ऽदित्यै पाजस्यं दिशां जत्रवो जीमूतान् हृदयौपशाभ्यामन्तरिक्षं पुरितता नभं
उदुर्येणेन्द्राणीं प्लीहा वल्मीकान् क्लोम्ना गिरीन् प्लाशिभिः समुद्रमुदरेण वैश्वानरं भस्मना ॥

Pada Paata

इन्द्रस्य । क्रोडः । अदित्यै । पाजस्यम् । दिशाम् । जत्रवः । जीमूतान् । हृदयौपशाभ्यामिति
हृदय - औपशाभ्याम् । अन्तरिक्षम् । पुरितता । नभः । उदुर्येण । इन्द्राणीम् । प्लीहा ।

वल्मीकान् । क्लोम्ना । गिरीन् । प्लाशिभिरिति प्लाशि-भिः । समुद्रम् । उदरेण । वैश्वानरम् ।
भस्मना ॥

TS 5.7.17.1

TS 5.7.17.1

Samhita Paata

पूष्णो वनिष्ठुरेन्धाहेः स्थूरगुदा सर्पान् गुदाभिर, ऋतून् पृष्ठीभिर्दिवं पृष्ठेन वसूनां प्रथमा कीकसा
रुद्राणां द्वितीया ऽऽदित्यानां तृतीया ऽङ्गिरसां चतुर्थी साद्व्यानां पञ्चमी विश्वेषां देवानां षष्ठी ॥

Pada Paata

पूष्णः । वनिष्ठुः । अन्धाहेरित्यन्ध-अहेः । स्थूरगुदेति स्थूर - गुदा । सर्पान् । गुदाभिः ।
ऋतून् । पृष्ठीभिरिति पृष्टि - भिः । दिवम् । पृष्ठेन । वसूनाम् । प्रथमा । कीकसा । रुद्राणाम्
। द्वितीया । आदित्यानाम् । तृतीया । अङ्गिरसाम् । चतुर्थी । साद्व्यानाम् । पञ्चमी ।
विश्वेषाम् । देवानाम् । षष्ठी ॥

TS 5.7.18.1**TS 5.7.18.1****Samhita Paata**

ओजो॑ ग्री॒वाभि॑र॒नि॒र॒ऋ॒ति॒म॒स्थ॒भि॒रिन्द्र॑ꣳ स्वप॑सा॒ वहे॑न रु॒द्रस्य॑ वि॒च॒लः॑ स्क्न्धो॑ ऽहो॒रा॒त्रयो॑र्द्वितीयो॑
 ऽर्द्धमा॒सानां॑ तृतीयो॑ मा॒सां च॑तुर्थं ऋ॒तूनां॑ पञ्च॒मः स॑व॒त्स॒रस्य॑ ष॒ष्ठः ॥

Pada Paata

ओजः॑ । ग्री॒वाभिः॑ । नि॒र॒ऋ॒ति॒मि॒ति॒ निः-ऋ॒ति॒म् । अ॒स्थ॒भि॒रि॒त्य॒स्थ-भिः॑ । इन्द्र॑म् । स्वप॑सेति
 सु - अप॑सा । वहे॑न । रु॒द्रस्य॑ । वि॒च॒ल इति॑ वि - च॒लः । स्क्न्धः॑ । अ॒हो॒रा॒त्रयो॑रित्य॑हः -
 रा॒त्रयोः॑ । द्वितीयः॑ । अ॒र्द्धमा॒साना॒मित्य॑र्द्ध - मा॒साना॑म् । तृतीयः॑ । मा॒साम् । च॒तुर्थः॑ ।
 ऋ॒तूना॑म् । पञ्च॒मः । स॑व॒त्स॒रस्येति॑ सं - व॒त्स॒रस्य॑ । ष॒ष्ठः ॥

TS 5.7.19.1**TS 5.7.19.1****Samhita Paata**

आ॒न॒न्दं न॒न्दथु॑ना॒ कामं॑ प्र॒त्या॒सा॒भ्यां भ॒यꣳ शि॑ती॒म॒भ्यां प्र॒शिषं॑ प्र॒शा॒सा॒भ्याꣳ सू॒र्या॒चन्द्र॑मसौ वृ॒क्या॑भ्याꣳ
 श्याम॑श॒ब॒लौ म॑त॒स्त्रा॒भ्यां व्यु॑ष्टिꣳ रू॒पेण॑ नि॒मृ॒क्ति॑मरू॒पेण॑ ॥

Pada Paata

आ॒न॒न्दमि॒त्या॑ - न॒न्दम् । न॒न्दथु॑ना । का॒मम् । प्र॒त्या॒सा॒भ्यामि॒ति॑ प्र॒ति - आ॒सा॒भ्याम् । भु॒यम् । शि॒ती॒म॒भ्यामि॒ति॑ शि॒ती॒म - भ्या॒म् । प्र॒शि॒षमि॒ति॑ प्र - शि॒षम् । प्र॒शा॒सा॒भ्यामि॒ति॑ प्र - शा॒सा॒भ्याम् । सूर्या॑च॒न्द्रम॒सावि॒ति॑ सूर्या - च॒न्द्रम॒सौ । वृ॒क्या॑भ्याम् । श्या॒मश॒बला॑वि॒ति॑ श्या॒म - श॒बलौ । म॒त॒स्त्रा॑भ्याम् । व्यु॑ष्टिमि॒ति॑ वि॒-उ॒ष्टिम् । रू॒पेण॑ । नि॒मु॒क्तिमि॒ति॑ नि॒-मु॒क्तिम् । अरू॑पेण ॥

TS 5.7.20.1**TS 5.7.20.1****Samhita Paata**

अ॒ह॒र्मा॑ऽसे॒न॒ रा॒त्रिं पी॒व॒सा॒ऽपो यू॒षेण॑ घृ॒त॒ र॒से॒न॒ श्या॑व॒स॒या दू॒षी॒का॒भि॒र्ह॒ादु॒नि॒-म॒श्रु॒भिः पृ॒ष्वां दि॒वः॑
रू॒पेण॑ नक्ष॑त्राणि॒ प्र॒ति॒रू॒पेण॑ पृ॒थि॒वीं च॒र्म॒णा छ॒वीं छ॒व्यो पा॒कृ॒ताय॑ स्वा॒हा ऽऽल॑ब्धाय॒ स्वा॒हा हु॒ताय॑
स्वा॒हा ॥

Pada Paata

अ॒हः । मा॑ऽसे॒न॒ रा॒त्रिम् । पी॒व॒सा । अ॒पः । यू॒षेण॑ । घृ॒तम् । र॒से॒न॒ श्या॑म् । व॒स॒या । दू॒षी॒का॒भिः । ह॒ादु॒नि॒म् । अ॒श्रु॒भिरि॒त्यश्रु॑ - भिः । पृ॒ष्वा॒म् । दि॒वम् । रू॒पेण॑ । नक्ष॑त्राणि॒ । प्र॒ति॒रू॒पेणे॒ति॑ प्र॒ति॒ - रू॒पेण॑ । पृ॒थि॒वीम् । च॒र्म॒णा । छ॒वीम् । छ॒व्या॑ । उ॒पा॒कृ॒ताये॒त्युप॑ - आ॒कृ॒ताय॑ । स्वा॒हा । आ॒ल॑ब्धाये॒त्या - ल॒ब्धा॒य॒ । स्वा॒हा । हु॒ताय॑ । स्वा॒हा ॥

TS 5.7.21.1

TS 5.7.21.1

Samhita Paata

अ॒ग्नेः प॑क्ष॒तिः सर॑स्व॒त्यै नि॒पक्ष॑तिः सोम॑स्य तृ॒तीयाऽपां च॑तु॒र्थ्योष॑धीनां पञ्च॒मी सँव॑त्स॒रस्य॑ ष॒ष्ठी म॒रुता॑ꣳ सप्त॒मी बृ॒हस्प॑तेरष्ट॒मी मि॒त्रस्य॑ न॒वमी वरु॑णस्य द॒शमीन्द्र॑स्यैकाद॒शी वि॒श्वेषां॑ दे॒वानां॑ द्वा॒दशी द्यावा॑पृथि॒व्योः पार्श्व॑ य॒मस्य॑ पा॒टूरः ॥

Pada Paata

अ॒ग्नेः । प॒क्ष॒तिः । सर॑स्व॒त्यै । नि॒पक्ष॑तिरिति नि-प॒क्ष॒तिः । सोम॑स्य । तृ॒तीया॑ । अ॒पाम् । च॒तु॒र्था । ओष॑धीनाम् । पञ्च॒मी । सँव॑त्स॒रस्येति॑ सं - व॒त्स॒रस्य॑ । ष॒ष्ठी । म॒रुता॑म् । सप्त॒मी । बृ॒हस्प॑तेः । अष्ट॒मी । मि॒त्रस्य॑ । न॒वमी । वरु॑णस्य । द॒शमी । इन्द्र॑स्य । ए॒का॒दशी । वि॒श्वेषाम् । दे॒वाना॑म् । द्वा॒दशी । द्यावा॑पृथि॒व्योरिति॑ द्यावा॑-पृथि॒व्योः । पार्श्व॑म् । य॒मस्य॑ । पा॒टूरः ॥

TS 5.7.22.1**TS 5.7.22.1****Samhita Paata**

वा॒योः प॑क्ष॒तिः सर॑स्वतो॒ निप॑क्षति-श्चन्द्रम॑स-स्तृ॒तीया॒ नक्ष॑त्राणां चतु॒र्थी स॑वितुः प॑ञ्चमी रु॒द्रस्य॑ ष॒ष्ठी
स॒र्पाणां॑ स॒प्तम्य॑र्य॒म्णोऽष्ट॑मी त्वष्टु॑र्न॒वमी॑ धा॒तुर्द॑शमीन्द्रा॒ण्या ए॑काद॒श्यदि॑त्यै द्वा॒दशी॑ द्यावा॑पृथि॒व्योः
पा॒र्श्व॑ य॒म्यै पा॑टूरः ॥

Pada Paata

वा॒योः । प॑क्ष॒तिः । सर॑स्वतः । निप॑क्षतिरिति॒ नि - प॑क्ष॒तिः । च॒न्द्रम॑सः । तृ॒तीया॑ । नक्ष॑त्राणाम्
। चतु॒र्थी । स॑वितुः । प॑ञ्चमी । रु॒द्रस्य॑ । ष॒ष्ठी । स॒र्पाणां॑ । स॒प्तमी॑ । अ॒र्य॒म्णः । अ॒ष्टमी॑
। त्वष्टुः॑ । न॒वमी॑ । धा॒तुः । द॒शमी॑ । इन्द्रा॒ण्याः । ए॒का॒द॒शी । अ॒दि॒त्यै । द्वा॒द॒शी ।
द्यावा॑पृथि॒व्योरिति॒ द्यावा॑ - पृथि॒व्योः । पा॒र्श्वम् । य॒म्यै । पा॑टूरः ॥

TS 5.7.23.1**TS 5.7.23.1****Samhita Paata**

पन्था॑मनू॒वृग्भ्या॑ः संत॑तिः॒ स्नाव॑न्या॒भ्याः॒ शुका॑न् पि॒त्तेन॑ ह॒रि॒माणं॑ य॒क्रा ह॒लीक्ष॑णान् पाप॒वा॒तेन॑

कू॒श्माञ्छ॑क॒भिः श॒व॒र्तानू॑व॒द्धये॒न शु॒नो वि॒शस॑ने॒न स॒र्पान् लो॑हित॒गन्धे॒न व॒याऽसि॑ प॒क्कग॑न्धे॒न पि॒पीलि॑काः
प्र॒शादे॑न॒ ॥

Pada Paata

पन्था॑म् । अ॒नूवृ॑ग्भ्या॒मित्य॑नूवृक् - भ्या॒म् । संत॑ति॒मिति॑ सं-त॒तिम् । स्ना॒व॒न्या॑भ्याम् । शु॒कान्
। पि॒त्तेन॑ । ह॒रि॒माण॑म् । य॒क्रा । हली॑क्ष्णान् । पा॒प॒वा॒तेनेति॑ पाप - वा॒तेन॑ । कू॒श्मान् ।
श॒क॑भिरिति॑ श॒क - भिः॑ । श॒व॒र्तान् । ऊ॒व॒द्धये॒न । शु॒नः । वि॒शस॑ने॒नेति॑ वि - श॒स॑ने॒न । स॒र्पान्
। लो॑हि॒त॒गन्धे॒नेति॑ लोहित - गन्धे॒न । व॒याऽसि॑ । प॒क्क॒गन्धे॒नेति॑ प॒क्क - गन्धे॒न । पि॒पीलि॑काः ।
प्र॒शादे॑नेति॑ प्र - शा॒देन॑ ॥

TS 5.7.24.1

TS 5.7.24.1

Samhita Paata

क्र॒मैर॒त्य॑क्र॒मीद्वा॒जी वि॒श्वैर्दे॒वैर्य॒ज्ञियैः॑ सँवि॒दानः॑ । स नो॑ न॒य सु॒कृ॒तस्य॑ लो॒कं तस्य॑ ते व॒यः स्व॒धया॑
मदे॑म ॥

Pada Paata

क्र॒मैः॑ । अ॒तीति॑ । अ॒क्र॒मीत् । वा॒जी । वि॒श्वैः॑ । दे॒वैः । य॒ज्ञियैः॑ । सँवि॒दान इति॑ सं -
वि॒दानः॑ ॥ सः । नः । न॒य । सु॒कृ॒तस्येति॑ सु - कृ॒तस्य॑ । लो॒कम् । तस्य॑ । ते । व॒यम् ।

स्व॒धयेति॑ स्व॒धया॑ । म॒देम॒ ॥

TS 5.7.25.1

TS 5.7.25.1

Samhita Paata

द्यौ॑स्ते॒ पृ॒ष्ठं पृ॒थि॒वी स॒धस्थ॑मा॒त्मान्तरि॑क्षः॒ समु॑द्रो योनिः॒ सूर्य॑स्ते॒ चक्षु॑र्वा॒तः प्रा॒णश्च॑न्द्रमाः॒ श्रोत्रं॑
मासा॑श्चा॒र्द्धमा॒साश्च॒ पर्वा॑ण्यृतवो॒ङ्गानि॑ स॒व॒त्स॒रो म॑हिमा ॥

Pada Paata

द्यौः । ते । पृ॒ष्ठम् । पृ॒थि॒वी । स॒धस्थ॑मि॒ति स॒ध - स्थ॑म् । आ॒त्मा । अ॒न्तरि॑क्षम् । समु॒द्रः
। योनिः॑ । सूर्यः॑ । ते । चक्षुः॑ । वा॒तः । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । च॒न्द्रमाः॑ । श्रोत्रं॑ ।
मासाः॑ । च । अ॒र्द्धमा॒सा इत्य॑र्द्ध - मा॒साः । च । पर्वा॑णि । ऋ॒तवः॑ । अ॒ङ्गानि॑ । स॒व॒त्स॒र
इति॑ सं - व॒त्स॒रः । म॑हिमा ॥

TS 5.7.26.1

TS 5.7.26.1

Samhita Paata

अ॒ग्निः प॒शु॒रा॑सीत् तेना॑यजन्त॒ स ए॒तं लो॒कम॑जयद्-यस्मि॑न्अ॒ग्निः स ते॑ लो॒कस्तं॑ जे॒ष्यस्य॑थाव॑ जिघ्र
वा॒युः प॒शु॒रा॑सीत् तेना॑यजन्त॒ स ए॒तं लो॒कम॑जयद्-यस्मि॑न् वा॒युः स ते॑ लो॒कस्तस्मा॑त् त्वा॒ऽन्तरे॑ष्यामि॒
यदि॑ नाव॒जिघ्र॑स्यादित्यः प॒शु॒रा॑सीत् तेना॑यजन्त॒ स ए॒तं लो॒कम॑जयद् यस्मि॑न् - ()-न्नादित्यः स ते॑
लो॒कस्तं॑ जे॒ष्यसि॑ यद्य॑व॒जिघ्र॑सि ॥

Pada Paata

अ॒ग्निः । प॒शुः । आ॒सीत् । तेन॑ । अ॒यज॑न्त॒ । सः । ए॒तम् । लो॒कम् । अ॒जय॑त् । यस्मि॑न्
। अ॒ग्निः । सः । ते॑ । लो॒कः । तम् । जे॒ष्यसि॑ । अथ॑ । अवे॑ति । जिघ्र॑ । वा॒युः । प॒शुः ।
आ॒सीत् । तेन॑ । अ॒यज॑न्त॒ । सः । ए॒तम् । लो॒कम् । अ॒जय॑त् । यस्मि॑न् । वा॒युः । सः ।
ते॑ । लो॒कः । तस्मा॑त् । त्वा॒ । अ॒न्तः । ए॒ष्यामि॑ । यदि॑ । न । अ॒व॒जिघ्र॑सीत्य॑व-जिघ्र॑सि ।
आ॒दित्यः । प॒शुः । आ॒सीत् । तेन॑ । अ॒यज॑न्त॒ । सः । ए॒तम् । लो॒कम् । अ॒जय॑त् । यस्मि॑न्
() । आ॒दित्यः । सः । ते॑ । लो॒कः । तम् । जे॒ष्यसि॑ । यदि॑ । अ॒व॒जिघ्र॑सीत्य॑व - जिघ्र॑सि ॥